

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.

Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, $\frac{1}{4}$ strani
Din 250.—, $\frac{1}{16}$ strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Litva — cilj nemške osvajalnosti.

Litva je ena izmed baltiških držav, ležeča ob Vzhodnem morju med Poljsko, Nemčijo, Rusijo in Estonsko. Z Rusijo jo veže priateljska pogodba, odnosaji s Poljsko in Nemčijo pa niso najboljši, marveč so se zlasti v zadnjem času znatno poslabšali. Da Litva sama ne more napram svojim sosedom — to velja posebno o Nemčiji in Poljski — obraniti svoje državne neodvisnosti, je jasno, ker je Litva mala država. Po zemskem obsegu je tako velika kot Nizozemska in Belgija skupaj. Prebivalcev ima preko 2 milijona, po narodnosti je preko 80% litovske narodnosti (Litovci so staro indo-evropsko pleme, njihov jezik je najstarodavniji vseh indo-evropskih jezikov), 4% pa je nemške narodnosti. Nemci stanujejo zlasti v memelskem ozemlju (mesto Memel = Klajpeda v litovskem jeziku, leži ob morju, k temu mestu politično spada njegovo gospodarsko ozadje).

In vprav radi Memela (Klajpede) je zavladala napetost med Nemčijo in Litvo. Versajska mirovna pogodba je Memel izločila iz nemškega državnega ozemlja ter predala Veliki antanti, ki jo je upravljal po francoski posadki. Leta 1923 se je Litva polastila Memela, ki ga je potem poslanška konferenca, odnosno Zveza narodov, priznala Litvi pod pogojem, da uživa v litovski državi široko avtonomijo. Memel je zdaj avtonomni del litovske države z guvernerjem na čelu, ki ga imenuje litovski državni predsednik, in z deželnim zborom, kateri ima avtonomno zakonodavno pravico. V nedeljo so bile volitve v ta deželni zbor, katere so napetost med Litvo in Nemčijo povečale.

Stremljenje narodno-socialistične Nemčije v smeri proti Memelu je osvajalno. Narodni socializem bi rad imel zunajnje-političnih uspehov, kakor hlasta po njih tudi italijanski fašizem. Pri tem se sklicuje na »nemško« prebivalstvo Memela. V resnici pa je večina memelskega prebivalstva litovske narodnosti, nemške narodnosti so baltiški baroni in meščani. Kmetje v memelskem ozemlju res niso vsi litovsko-narodno zavedni, ker so dolgo dobo robovali nemškim baronom. Nastalo je med delom teh litovskih kmetov posilnemško mišljenje, torej nekaj sličnega nemškutarstvu v naših krajih. Sedaj se litovski narodnjaki trudijo rešiti svoje kmetske rojake posili-nemške obmame. To pa imenujejo Nemci kršitev nemškega posestnega stanja in

kričijo v svet o krivicah, ki se delajo Nemcem v Memelu. Odkar je v Nemčiji zavladal narodni nsocializem, se je narodna zavest memelskih Nemcev dvignila do vsenemškega teženja, ki ogroža celotnost litovske države. V njihovem stremljenju jim je vlijal novega poguma in upa glas, ki je prišel nedavno iz velike skupščine narodno-socijalistične stranke v Nürnbergu in ki je izvenel v grožnjo proti Litvi.

Litva je torej dejanski dokaz za težnje nemškega narodnega socializma na zunanje-političnem področju in za sredstva, ki se jih poslužuje pri tej napadnji politiki. Sredstvo so inozemski Nemci, ki stanujejo kot narodne manjšine v nacionalnih državah. Zaščita teh Nemcev: to je geslo, ki se je pretvorilo v najvažnejši instrument nemško-nacionalne zunanje politike. Iz načela o zaščiti nemške narodne manjšine v kakšni pokrajini se izvaja pravica vesoljnega nemštva do teh krajev.

*

V NAŠI DRŽAVI.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadič se je mudil minuli teden na inspekcijskem potovanju po Črni gori.

Uredba o znižanju uradniških plač bo popravljena. Zadnjič smo poročali, da je izšla naredba o splošnem znižanju uradniških plač za 7% in z veljavnostjo od 1. oktobra. Poseben odbor ministrov je ponovno uredbo pretresal in je že izdano uradno obvestilo, da bodo uredbo o znižanju plač popravili za uradnike, ki bi pri znižanju prejemkov trpeli očividno krivico.

Sedemodstotno znižanje draginjskih doklad za banovinske in občinske uradnike. Zadnjič smo poročali, da je odredil finančni minister v svrhu štедnje 7odstotno znižanje draginjskih doklad za državno uradništvo. Dne 25. septembra je izšla naredba, da se nanaša 7odstotno znižanje doklad tudi na prejemke banovinskih in občinskih uradnikov ter vpokojencev. Omiljena tozadevna uredba bo stopila kmalu v veljavo. Mestne in podeželske občine morajo izdati tozadevna nadaljna navodila vsaka v svojem delokrogu.

Agrarna reforma glede razdelitve gozdov končana. Kmetijski in minister za šume in rude sta podala izjavo, da je bila gozdna agrarna reforma zaključena dne 27. septembra. V naši banovini je bilo razlaščenih 11 šumskih veleposestev in znaša njih obseg 49.000 oralov. Razlaščene gozdove upravlja začasna državna uprava v Ljubljani.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zasedanje Društva narodov odgode-no. Na seji skupščine narodov v Žene-

vi dne 28. septembra je tokratni predsednik in čehoslovaški zunanjji minister dr. Beneš podal izjavo, da je zasedanje začasno prekinjeno. Z ozirom na italijansko-abesinski spor je rekel dr. Beneš, da Društvo narodov ni moglo rešiti spora v vzhodni Afriki, da bodo morda nastopili radi tega resni dogodki, kljub temu pa še pot za pomirjenje ni zaprta.

Splošna mobilizacija v Abesiniji. — Dne 29. septembra je prejela Zveza narodov v Ženevi od abesinskega cesarja brzojavko, v kateri sporoča, da je izdal povelje za splošno mobilizacijo. Po zatrdirju abesinskega cesarja je postal položaj tako resen, da je morala Abesinja seči po samoobrambi.

Sodelovanje Anglije in Francije glede nastopa proti Italiji, da se prepreči vojna med Italijo in Abesinijo. Znano je našim čitateljem, kako hoče Anglija za vsako ceno preprečiti vojno med Italijani in Abesinci na ta način, da je angleško vojno brodovje zasedlo vse točke, ki pridejo v poštev glede preiskrbe italijanske vojske v vzhodni Afriki. Za slučaj vojne bi Anglija zaprla Sueški prekop, kakor že ima pod najstrožjim nadzorstvom Gibraltar (morska ožina med Španijo in Afriko). Sedaj se je pridružila angleškim ukrepom Francija in časopisje že piše, da bo prišlo do sodelovanja med Veliko Britanijo in Francijo v Sredozemskem morju.

Nova španska vlada in njen program. Nova španska vlada je bila sestavljena in potrjena od predsednika republike Zamore dne 25. septembra. Vlada je sestavljena iz naslednjih osebnosti: Ministrsko predsedstvo in finance Capaprieta (radikal), notranje zadeve Ca-

Zahtevajte povsod

»Slovenskega gospodarja!«

poblanco (radikal), zunanje zadeve Le Roux (radikal), pravosodje in delo Salmon (ljudska kacija), vojska Gil Robles mon (ljudska akcija), vozска Gil Robles talonska liga), javna dela in promet Luzia (ljudska akcija), kmetijstvo Martinez de Velasco (agrarec), šolstvo Rocha (radikal). Z vstopom katalanske li-

ge v vlado je vlad z glasovi desnice zagotovljena v parlamentu večina in sicer ji je zagotovljenih od 440 mandatov 259. Program nove vlade obsega 3 točke: sprejem volilnega zakona, spremembo ustave in nadaljevanje finančnega zboljšanja, ki bi naj dovedlo do izenačenja državnega proračuna.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

691

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Popravljenca krivica.

Dr. A. Juvan zopet predsednik Maribora in g. Fr. Žebot podpredsednik.

Brez vsakega zakonskega povoda so bili dne 1. decembra 1931 razrešeni odborniki mariborske občine iz vrst bivše SLS pod vodstvom tedajnega župana g. dr. A. Juvana.

Leta 1931 storjeno krivico je popravil g. notrajni minister dr. A. Korošec, ki je te dni imenoval g. dr. A. Juvana za predsednika in g. Fr. Žebota za podpredsednika mariborske občine.

Znatne spremembe pri vodstvu mariborske občine je sprejela javnost z zadostenjem in z velikim navdušenjem.

K preureditvi vodstva občine g. predsedniku in g. podpredsedniku naše čestitke!

Novi predsednik je prevzel posle dne 28. septembra predpoldne.

*

Novi ljudski tabori.

Minister dr. Miha Krek ima v nedeljo dne 6. oktobra v Slovenji dva shoda: ob 9. uri predpoldne v **Slovenjgradcu** pred mestno cerkvijo; ob 3. uri popoldne pa pri **Sv. Francišku Ksaveriju** na prostem pri gostilni Slatinšek. V Slovenjgradcu poleg dr. Kreka še govorijo: bivši poslanec Franjo Žebot, tajnik M. Kranjc in domačin Ivan Vrhnjak. Pri Sv. Francišku pa gg.: Franjo Žebot in Marko Kranjc.

—
kih gre tudi za politično demonstracijo. Eno kakor drugo je vredno stroge ob sodbe.

Iz svobodomisleca dominikanec. To je izredna pot in vendar včasih kdaj po njej stopa. Tak je dr. Mierzynski, zdravnik v Lodzu na Poljskem. Nedavno je bil sprejet kot novinec v dominikanskem samostanu. Poljska javnost se je začudila, ko je to doznala. Dr. Mierzynski je namreč bil zagrizen svobodomislec, predsednik združenja svobodomislecev. Strastno je napadal katoliško cerkev. V borbi proti katolicizmu je nastopal s tako zagrizenostjo, da je

večkrat prišel v nasprotje z državnimi zakoni ter bil kaznovan od državne oblasti. Spisal je knjigo tako protiverske in proticerkevne vsebine, da jo je državna oblast zaplenila. In ta Savel je postal Pavel. Globlje študije, življenske izkušnje in pred vsem milost božja: to je povzročilo temeljiti preobrat v njegovem mišljenju. Znova mu je vznikla v duši vera njegove mladosti S katoliško vero se je vzbudila v njegovi duši še višja težnja: kar je zamudil in zgrešil v dobi svobodomiselstva, je hotel obilno nadomestiti in popraviti z življnjem po načelih krščanske popolnosti. Iz brezdra nevernega in proti cerkevne svobodomiselstva se njegova življenska pot vzpenja strmo k višnam krščanskega redovništva in duhovništva. Razumljivo, da je ta preobrat vzbudil v poljski javnosti veliko pozornost.

Apostol Abesinije. V tej državi, ki bi nad njo Italija rada dobila nadoblast, je prebivalstvo po svoji veri ločeno na štiri skupine: 1. monofizitsko (krščansko krivoversko ločino, ki priznava v Kristusu samo eno naravo in ne dve = božje in človeške), 2. mohamedansko, 3. pogansko, 4. katoliško. Katoličanov je kakšnih 15.000. Dolgo časa je Abesinija bila brez katoliškega misjonarja. Ko je leta 1838 iskal Sveti zbor za širjenje vere v Rimu katoliškega duhovnika, ki bi šel za misjonarja v Abesinijo, se je javil 38letni lazarist Justin de Jacobis, rojen 9. oktobra 1800 v San Fele v Italiji. Po 300 letih je Abesinija zopet dobila katoliškega misjonarja. Novi misjonar si je s svojo poniznostjo in ljubeznivostjo pridobil srca prebivalcev. Čez 10 let je bil posvečen v škofa ter imenovan za apostolskega vikarja Abesinije. Vneto je delal na misionskem polju 20 let ter umrl 31. julija 1. 1860. Eden njegovih učencev, ki je umrl kot mučenik, Mihael Ghebre, je bil leta 1926 proglašen za blaženega, Justinu de Jacobis, prvemu apostolskemu vikarju Abesinije, pa so bile z odlickom papeža Pija XI. 28. julija 1935 priznane junaške kreposti. Preden bo proglašen za blaženega, mora biti zaključena preiskava o čudežih, ki so se zgodili na priprošnjo častitljivega božjega služabnika.

Krščanski pozdrav. Od nekdaj so se gospodje kateheti po naših šolah trudili, da bi se povsod vpeljal krščanski pozdrav: »Hvaljen Jezus« ter da bi otroci v šoli in izven šole dosledno pozdravljali samo s tem pozdravom. Žalibog niso povsod uspeli s to svojo težnjo, ker so se jim po nekaterih šolah delale velike ovire ter se je celo ponekod otroke direktno odvajalo od tega pozdrava. »Glas naroda« se ne more povzpeti do pravilnega razumevanja stališča naših duhovnikov in katehetov ter imenuje njihov odpor proti vsekemu drugemu pozdravu »nekristjansko animoznost (neprijaznost)«. Kako more zahteva po splošni in dosledni vpeljavi in vršitvi krščanskega pozdrava biti nekrščanska! Taki logiki se zdrav razum upira.

Razlog za odpad od vere. »Jugoslavenski list« od 31. avgusta t. l. javlja med vestmi iz mesta Sarajevo naslednje: »Tekom meseca avgusta so 3 ženske zapustile svojo vero in prestopile v drugo. Nagibi za to, če tudi se uradno ne objavljava, so popolnoma očitni: gre za možitev. Dve katolikini in ena židovka so prešle v pravoslavje. V tem mesecu ni noben moški postal verski odpadnik.« Isti pojav opažamo tudi med nami: razbitje prejšnje zakonske zveze, da se more skleniti nova, to je glavni nagib za odpad. Pri nekaterni-

ven samostana. Slavljeneč je povsem več slovenčine in je posebno v čislih kot velik dobrotnik siromakov, ki se zatekajo dnevno k oo. trapistom. Ljubi Bog nam ohrani tiho, vneto in vsestransko delavnega opata zdravega ter člega do nadaljnih jubilejev!

Za novega predsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani je imenovan g. dr. Vladimir Golia, doslej sodnik kasacijskega sodišča v Zagrebu. Novi predsednik je rodom Dolenjec in uživa v pravniških krogih največji ugled.

Železni zakonski jubilej sta obhajala zadnjo nedeljo pri Sv. Duhu na Stari gori v župniji Sv. Jurij ob Ščavnici zakonca Mihaela in Ana Verzel. Železni ženin je star 91, nevesta 93 let. Ženin je obhajal istočasno svoj 91. god in 65. letnico poroke s svojo družico. Res zelo — zelo redka jubilanta sta imela osem otrok in med temi je znani ter obče spoštovani mariborski gostilničar na Slomšekovem trgu g. Fr. Verzel. Oba

Osebne vesti.

Petindvajsetletnica opatovanja. V samostanu v Rajhenburgu je obhajal 25letnico, odkar je postal opat, mil. g. Plac. Epalle. Jubilant se je rodil 1. 1876 blizu Lyona na Francoskem iz prave krščanske rodbine, iz katere je izšlo že več duhovnikov, misjonarjev in celo en škop mučenec. Prvi rajhenburški opat je bil stric sedajnemu in ga je pripeljal v Rajhenburg kot 13letnega fantka. V samostanu trapistov je dovršil vse duhovniku potrebne nauke. Za stricem je postal on opat v Rajhenburgu 15. novembra 1910 in vrši to službo z vso modrostjo, vestnostjo in na obče zadovolje med samostansko družino in med duhovnimi sobrati ter verniki iz-

zakonca sta čila ter zdrava. Slovesnost zlate poroke je pričela s sv. mašo pri podružnici Sv. Duha na Stari gori in s pridigo. Celotni jubilej je bil za celo župnijo praznik. Železnima poročenema naše iskrene čestitke!

Našim pristašem v vednost. Osrednji pisarni JRZ v Belgradu je dodeljen na službo slovenski rojak g. Stanislav Knafeljc, ki bo do nadaljnega opravljaj vse tajniške posle, nanašajoče se na Slovenijo. Pisarna ima svoje prostore na Terezijah v hotelu »Paris«. Stranke se sprejemajo ob delaynikih od 9. do 12. in od 16. do 17. ure.

Nesreča.

Strahovit udarec po toči je zadel del ormoškega sreza od Sv. Tomaža čez V. Nedeljo, in dele Jeruzalema, Sv. Miklavža do Sv. Bolfenka na K. in Središča dne 26. septembra ob štirih popoldne. Najprej se je vsul gost dež, nato pa toča, ki je pobila vinograde, njive in travnike in je napravila precej hudo in veliko škodo. Največ so seve trpeli vignograji, ki so skoro tik pred trgovijo. Hudo so prizadeti zgoraj omenjeni kraji, ki so znani po najboljši vinski kaplji in so vsled udarca toče ljudje prisiljeni, da bodo pričeli z bolj rano trgovijo, da otmejo in rešijo pred gnilobo, kar je preostalo po toči.

Izredna nesreča. V mariborski klavniči se je zgodila nesreča, da je mesar mesto kravjega vrata zadel tovariša z nožem v roko. Mesar Kralj je omotil z udarcem kravo in ji hotel zadjeti z nožem še smrtonosen sunek. Poleg njega je stal 35letni mesar Franc Čeh. Pred sunkom z nožem se je krava umaknila in Kralj je zadel gledalca Čeha v levico in mu presekal žile pod komolcem. Nevarno ranjenega so odpravili takoj v bolnico.

Ogenj. Pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah je začela goreti hiša pri posestniku Ivanu Domitru. Gasilci so preprečili, da ni zgorelo vse. Pogorelec trpi veliko škodo, ker mu je zgorela pšenica in drugi že spravljeni poljski predelki.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V G. Sovinjskem v občini Majšperg je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika in ključavnica Rechbauerja, ki prebiva v Mariboru. Poslopje je bilo v najemu. Gašenje je bilo malodane onemogočeno radi pomanjkanja vode. Škoda 10.000 Din.

Smrtno ponesrečil v gramozni jami. V Žepovcih v Apački kotlini je podsulo v gramozni jami 17letnega Jožeta Idiča. Fant je odvažal gramoz v samokolnici mimo navpične, 3 m visoke stene. Ko je peljal mimo, se je gramozna stena zrušila in pokopala vozača. Tovariša sta ga izkopala še živega, vendar je izdahnil na prevozu k zdravniku v Apače, ker je imel stisnjene prsne koš.

Nevarno se je poškodoval pri padcu 56letni delavec Franc Pišek, doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Padel je z 7 m visokega odra na škedenj in obležal nezavesten. S hudimi notrajinimi poškodbami so ga spravili v ptujsko bolnico.

Odličen športnik smrtno ponesrečil. Pri motorni dirki v Ljubljani je dne 29

septembra po doseženi zmagi smrtno ponesrečil znani dirkač in ljubljanski trgovec z usnjem g. Stane Seunig. Seunig je zavozil, ko je dosegel pri dveh dirkah zmago, pri tretjem startu v brzozavni drogi in je obležal mrtev.

Kozolec pogorel. V Dolenji vasi pri Št. Pavlu pri Preboldu je uničil ogenj do tal s poljskimi pridelki napolnjeni kozolec. Gasilo je devet gasilskih čet, ki so preprečile, da se ni požar razmahnil na sosedna poslopja. Ponesrečili so pri gašenju štiri gasilci. Škoda znaša 50.000 Din.

Domačija pogorela. V vasi Gozd nad Kamnikom je uničil ogenj celo domačijo posestniku Antonu Osolniku. Požar je nastal na ta način, ker so pustili ogenj pod svinjskim kotlom in so se podali na njivo kopat krompir. Veter je žerjavico razpihal in jo zanesel med leseno tramovje. Pogorelec je vreden vsega pomilovanja in pomoči, ker mu je zgorelo vse tik pred zimo. Ima devet otrok od 4 mesecev do 12 let in je bil le malenkostno zavarovan.

Velik nočni požar v Ribnici na Dolenjskem. Dne 27. septembra v najbolj zgodnji jutrajni temi je zgorel v Nemški vasi pri Ribnici na posestvu g. Ceršaka 18 m dolg in 6 m širok škedenj, dva kozolca, vsa krma in razno orodje. Stari materi Uušuli Rus, ki je trgovala z gobami, pa za 24.000 Din tega blaga.

Udar strele. V noči 26. septembra je divjala nad Velikimi Blokami na Notranjskem huda nevihta z bliskom in gromom. Strela je ubila kravo. Po streli povzročeni ogenj je upepelil s poslopjem 30 voz sena in vse poljske predelke, ki so bili spravljeni na škedenju.

Eden ustreljen — drugi smrtno ponesrečil. Obmejna straža je ustrelila 29letnega zidarskega mojstra Jožeta Coljo iz Gabrovice pri Škofji Loki. Započa ženo in troje otrok. — Smrtno je ponesrečil s kolesom zidarski mojster Alojzij Veber na nočni vožnji iz Zalega loga nazaj domov v Jesenovec pri Škofi Loki.

Huda nesreča delavke. V Severjevi trgovini s semenami v Ljubljani na Gospodarski cesti je natrlo dvigalo lobanje 24letni delavki Frančiški Podobnik.

Velika rudniška nesreča se je zgodila dne 27. septembra zjutraj ob pol štirih v rudniku Rtanj v bližini Zaječara v Srbiji. Eksplozija je metan. Nesreča je zahtevala 16 smrtnih žrtv, med katerimi so sledči slovenski rudarji: Peter Kukec iz Zagorja pri Litiji, Jakob Ob-

lak iz Tolstega vrha pri Laškem, Ivan Grošelj iz Št. Lambertja pri Litiji, Karol Zidar iz Mirne na Dolenjskem, Anton Bračič iz Velike Varnice pri Ptaju ter Franc Prašnikar iz Vač pri Litiji. Težje in lažje ranjenih je 20 rudarjev. Od slovenskih rudarjev sta težje ranjena Valentin Kalnik iz Loke pri Celju in Simon Rojšek iz Konjic. Lažje je pa ranjen rudar Aleksander Grm iz Vrhka pri Krškem. Rudnik Rtanj je last bratov Minch iz Belgrada in je opremljen z najmodernejšimi napravami in ventilacijo. Do nesreče je prišlo vsled eksplozije metana, ki je prodiral iz starega rova skozi razpoke premogovnih plasti v rov, v katerem so se nahajali rudarji.

Razne novice.

Kmetijsko-obrtna razstava v Ptaju je bila slovesno otvorjena dne 28. septembra. Otvoritev je počastil tudi njen pokrovitelj g. ban dr. M. Natlačen, ki se je prisrčno zahvalil za pozdravne besede g. bivšega ministra Ivana Vesnjaka.

Najvišji dimnik v naši banovini je bil dograjen v Mariboru dne 27. septembra in se ponaša z njim Hutterjevo tekstilno podjetje v Melju.

Drava je naplavila pri Devici Mariji v Brezju pri Mariboru truplo neznane, mlajše utopljenke.

Belo vrano je ustrelil pri Sv. Juriju ob Ščavnici posestnik Matija Domajnik. Redkost v ptičjem svetu je bila v nagačenem stanju na vpogled v Mariboru pri Wallnerju.

Končni pokop nemškega maršala pl. Hindenburga. Na severu Nemčije stoji mogočen spomenik pri Tannenbergu v spomin velike Hindenburgove zmage nad Rusi v svetovni vojni. Pod spomenikom v Tannenbergu počivajo zemski ostanki Hindenburga. Koj po smrti maršalovi so začeli spomenik prezidavati in počiva Hindenburgova krsta le začasno v enem vogalnem stolpu. Letos dne 2. oktobra so z vsemi vojaškimi slovesnostmi prenesli maršalovo krsto v novo grobničo v srednjem stolpu. Slovesnosti ob prevozu je prenašal radio po celiem svetu.

Karl May v zvočnem filmu. 23 let je minulo, kar je umrl naši mladini dobro znani nemški pisatelj Karl May, ki je zapustil posebno za moško mladino toliko lepih, res zanimivih ter privlačnih spisov. Po toliko letih se je odločila nemška filmska družba, da bo posnela zvočni film iz onih spisov Maja,

v katerih nam opisuje svoje pohode po Afriki in posebno še po afriški puščavi pod imenom Kara ben Nemsi v spremstvu sluge Halefa. Film so dobro pripravili in naštudirali igralci že v Nemčiji. Igrali in posneli ga bodo na krajih opisanih dejanj v Afriki. Majev afriški zvočni film bo sigurno zelo privlačna novost za mladino in odrasle, ki so že čitali te zvezke ravnega pisatelja v slovenskem prevodu, katerega je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ko bo priromal film v Slovenijo, bomo opozorili nanj in priporočili one knjige Majevih afriških spisov, po katerih je bil film posnet.

Pegrešana. Alojzija Drofenik z Bobovega štev. 3 pri Sladki gori je že pred meseci odšla z doma in ni za njo nobenega sledu več. Je starca 35 let, majhne postave, oblečena v zimsko obleko sive barve in sivo vojaško bluzo. Odšla je gologlava, lase je imela razpletene. Če bi jo bilo mogoče kje izslediti, naj se to blagovoli naznamiti sestri Uršuli Drofenik v Bobovem št. 3, p. Šmarje pri Jelšah, ali pa župnijskemu uradu na Sladki gori.

Obžalovanja vredni slučaji.

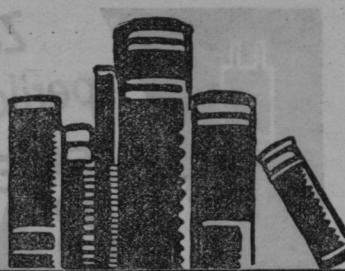
Prostovoljno v smrt radi družinskega prepira. V kuhinji so našli v Mariboru obešeno 23letno Hermenegilda Sulič iz Ljubljane, ženo sprevodnika. Končala si je življenje radi družinskega prepira.

Vlom v okolici Maribora. Dne 25. septembra ob bližanju nevihte je bil izvršen v Bresterinci pri Mariboru vlom pri krčmarju Rudolfu Brudermannu. Vlomilec je prepil železni križ na oknu spalne sobe, se je splazil v notranjnost, je odpril nasilno omaro in odnesel gotovine za 10.000 Din. Hišni gospodar je stopil kmalu po izvršenem vlomu v spalnico, kjer je naletel še na razno vlomilsko orodje, s katerim zločinec ni mogel zginiti radi pomanjkanja časa. V zadnjem času so po najbližji mariborski okolici postali vlomi nekaj gostega.

Cuden samomor. Na pokopališču v Kamnici pri Mariboru so našli obešenega nekdanjega ptujskega postajenacelnika Ferdinanda Ilgo. 43letni Ilgo je že bil dalj časa živčno bolan in si je končal življenje v duševni zmedenosti ter neodgovornosti.

Požig iz maščevanja. V Žamencih v občini Dornova pri Ptaju je bila posest posestnika Šešerka prodana na dražbi in jo je kupil ptujski odvetnik dr. A. Visenjak, ki je pustil popraviti gospodarsko poslopje. Dne 26. septembra v noči je pogorelo omenjeno gospodarsko poslopje ter z njim vred štiri vagoni sena, rešili so živino. Škoda je 80.000 Din. Kot požigalec je bil aretiran prejšnji posestnik Šešerko, ki je priznal orožnikom, da je zažgal iz maščevanja.

Fantovska podivjanost. V Grabšincih pri Ptaju so imeli gasilsko veselico, na kateri je prišlo med pijanimi do pretepa. Nevaren zabodljaj z nožem je dobil v levo stegno 22letni Franc Murkovič iz Grabšincev. Orožniški kaplar Mihail Ekart od Male Nedelje je skušal posredovati na službenem obhodu med pretepači. Nekdo je ugasnil luč v krčmi, na kar so navalili surovine na orožnika

Cirilova knjižarna

v Mariboru

priporoča gg. duhovnikom najnovješja dela:

Fattinger: **Der Katechet erzählt**, I. Band, v polplatno vezana knjiga 100 Din

Fattinger: **Der Katechet erzählt**, II. Band, najnovješji del te zbirk, ki obsega 900 zgledov iz bližnje preteklosti in sedanjosti, stane v polplatno vez. 130 Din

Nikolussi: **Sonntag auf der Kanzel**, Predigtskizzen für das ganze Kirchenjahr, kart. 40 Din.

Dr. Otto Schiling: **Das soziale Evangelium**, 20 Predigten im Dienste der Sozial-christlichen Bewegung, kart. 38 Din

Godier: **Jez. Christus als Mensch unter Menschen**, broš. 160 Din

Romano Guardini: **Christliche Verwirklichung**, kart. 70 Din

Dr. Penz: **Kinderansprachen**, kart. 40 Din

Lippert: **Die Kirche Christi**, kart. 44 Din

Lippert: **Der Mensch Job redet mit Gott**, vez. 82 Din

Hättenschwiller: **Wie gut der Heiland ist**, I. und II. Band, kart. 130 Din.

stelnjino in napravili škode za 10 tisoč dinarjev.

Ponarejevalec mrtvaških listov in hranilnih knjižic. 29letni čevljarski pomočnik Štefan Ciperle iz Vodic pri Kamniku se je skušal dokopati do denarja s pomočjo potvorbe mrtvaških listov in hranilnih knjižic. V Križah pri Trbižu je ukradel v župnem uradu štampiljko. Po tej je dal napraviti v Ljubljani drugo z označbo »Duplo na Gorenjskem«. Ko je imel štampiljko, se je podal k sosednemu župniku. Pravil mu je, da ga pošilja domači dušni pastir po dve tiskovini za mrtvaški list, kar je tudi dobil. Nato je pregovoril F. Kocljaj iz Vodic, ki ima čedno pisavo, da mu je izstavil dva mrtvaška lista. Obe listini se glasita na še živi osebi, ki sta zavarovani pri Samopomoči v Splitu za 25.000 Din. Sleparija ni uspela, ker je bila zavarovalnica še pravočasno opozorjena. Ciperle se je lotil tudi potvorbe hranilnih knjižic hranilnice v Vodicah. V eno je vpisal kot novo vlogo 9000 Din, v drugo 8000 Din, v tretjo 19.000 Din. Knjižico za 19.000 Din je prodal nekemu zastopniku v Ljubljani in ta naprej. Knjižico za 8000 Din je zastavil v trgovini v Ljubljani za novo kolo, knjižico za 9000 Din je dal zastopniku samopomoči. Orožniki iz Vodic so napravili pri ponarejevalcu preiskavo in mu dokazali z najdbo štampiljke župnega urada sleparje, za katere bo dajal odgovor pred sodniki.

Skočil v Savo. Na kolesu se je pripeljal do železniškega mosta čez Savo v Medvodah kmečki človek. Kolo je napolnil na ograjo in skočil v vodo. Našli so pri njem listek, da se piše Jožef Peternej, posestnik in član občinske uprave v Selcah pri Škofji Loki. Zadevo samomora preiskujejo orožniki.

Nevaren pustolovec pod ključem. 36letni trgovski potnik Rudolf Vodopivec iz Maribora se je izdajal za ekonomia inženerja veleposestev sarajevskega nadškofa dr. Ivana Šariča. Iz Ljubljane se je odpeljal v avtomobilu na Gorenjsko, kjer je zapravljal na Bledu in v Bohinju ter nato zginil kakor kafra. Letos meseca avgusta se je ravno isti laži-ekonom sarajevskega nadškofa pojavit v znanem kopališču v Piešťanah na Čehoslovaškem. Najel je avto in se je pustil odpeljati v kopališko župnišče. Župniku je lagal, da ga je poslal nadškof dr. Šarič, naj pripravi zanj vse potrebno za tritedensko bivanje v kopališču. Župnik je spremil škofovega upravitelja k ravnatelju zdravilišča, kjer je najel štirisobno stanovanje za nadškofa. Začel je glumiti, da je zašel v denarno stisko in mu je posodil za nekaj dni kopališki uradnik 400 Kč, šofer, ki ga je vozil, 100 Kč, okradel je v noči župnika, pri katerem je nočeval, se je nato odpeljal z vlakom proti Bratislavu in je pribrežal nazaj v Jugoslavijo, kjer bo že prejel od sodišča primerno nagrado za številne pustolovčine in sleparje.

Zaklal ga je. Dne 24. septembra ob 11. uri v noči je prišlo v Trbojah na Gorenjskem do uboja, kojega smrtna žrtev je postal 22letni Ivan Bizjak. Imenovani je šival pri svojem bratu v Trbojah in se je peljal domov na kolesu v Vogle.

Mil. g. Placid Epalle je že 25 let opat trapistovskega samostana v Rajhenburgu.

Napadla sta ga dva ponočnjaka. Eden mu je prerezal glavno žilo na vratu in ga vrgel za plot, kjer je izkrvavel. Napadalca so že prijeli in ju izročili v zapore v Kamniku, da prejmeta kazen za nečuveno ponočnjaško posurovelost.

Kmetje obračunali s kurjim tatom.
V Štepcu v Medjimurju je odnesel tat tamošnjim posestnikom blizu 2000 glav perutnine. Vaščani so v noči stražili svoje kurnike. Uspelo jim je, da so zasačili tatu pri kraji. V vreči je imel sedem zadavljenih kur in še utekel bi bil, da se ni zapletel med koruzo na poliju. Ko je padel, so ga razjarjeni ljudje s palicami ubili.

Izpred sodišča.

Obsojena tatica. S ponarejenimi ključi je ukradla letos 1. marca v Vajgnu pri Jarenini 38letna Marija Brukmaj-

ster iz Gačnika posestnici Alojziji Lorbek 17.000 Din. Po tatvini je zginila in se potepala po Dalmaciji in Zagrebu. Ko se je upala zopet v Maribor, so jo zaprli in našli pri njej samo še 10 Din. Brukmajstrovo so obsodili v Mariboru dne 24. septembra na tri leta robije.

Obsojen na sedem let. Naš list je že poročal, kako je bila v noči od 11. na 12. avgusta napadena in izropana bolj na samoti stánujoča 49letna Marija Premelč v Sedlarjevem pri Podčetrtek. Napadena je prepoznala zločinca v osebi domaćina Franca Glonariča, posest-

Nova prosvetna zastava v Ljutomeru je bila slovesno blagoslovljena dne 22. septembra.

Naš novi podban dr. Stanko Majcen.

nikovega sina. Orožniki so Glonariča zaprli, vendar je v preiskavi in pri obravnavi dne 24. septembra dejanje trdovratno tajil in se je izgovarjal, da je bil v noči napada doma. Za njegovo krivdo je govorilo toliko dokazov, da je bil obsojen na sedem let robije in na povračilo raznih stroškov. Cela okolica se zgraža ter obsoja zločin, katerega je zagrešil domaćin in kaj takega sploh ne pomnijo v tamošnjem kraju.

Nepoboljšljiv vlonilec. Maks Rassberger, 30letni kleparski pomočnik iz Ljubljane, je zapustil letos pred meseci zapor. Komaj je bil na svobodi, že se je lotil vlonov po deželi in mu je padel parkrat v roke prav znaten denarni plen. Nakradeno gotovino je zapravljal po krčmah in se je na ta način izdal, da so ga orožniki zaprli. V Ljubljani je bil obsojen le radi enega vloma dne 24. septembra na 1 leto in 3 mesece robije, radi ostalih je bil oproščen zaradi pomankanja dokazov.

Amerikanske.

Dr. F. W. Good iz Seattle, Wash., se vozi z majhnim motornim čolnom ob obali severnoameriškega polotoka Alaska in uporablja kabino na svoji ladji za izvrševanje zobozdravniške prakse po oddaljenih vaseh in mestih.

=

Gospa Steve Kayser iz Mansfielda, država Ohio, poseda krotko miš, ki cvrči ravno tako kakor kanarček, če igra radio aparat . . .

=

Harry E. Govitt v Topici, država Kansas, ima pri svoji hiši ribnik, v katerem dresira in vadi v raznih spretnostih ribe. Njegove rive skačejo skozi obroke, preko nizkih za-

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

(Dalje.)

Zrak je bil prenapolnjen in je odmeval od klopotanja kopit in rogovja, od globokega ter kašljanju sličnega godrnjanja nepreglednih čred.

Mimohod jelenih čred je trajal v kar najbolj tesno sklenjenih vrstah cele tri dni. Šele po treh dneh so se začele procesije bolj redčiti. Dobrih 48 ur za tem pa ni bilo, kakor daleč je neslo človeško oko, niti enega jelena več.

Pri baš kar opisanem preseljevanju jelenov si lahko predstavljamo, da lovca ni stalo posebnega truda, uloviti in pobiti za zimski čas nekaj deset najlepših komadov. Nastreljala sta cele kopicice selečih se snežnih gosi, nalovila iz jezera nekaj sto največjih severnih postrvi ter nabrala nekaj čebrov prav okusnih jagod.

S pripravami za zimo sta se morala žuriti. Severna zima se je bližala z brzimi koraki. Viharji, radi katerih je padla temperatura kar naenkrat pod ničlo, so zatulili od Severnega morja.

12

Stoječe vode so pričele sedemmesečno spanje pod ledeno skorjo. Dnevno se je debelila snežena odeja in je segala na mestih že 1 m na debelo. Še par dni in taborišče na otoku je komaj še nekoliko lukalo izpod zametov.

In nato je sledilo tuleče in besneče vreme, ki je trajalo en dan ter dve noči in je popolnoma pokopalo nezgodno naselbinico na otoku.

Samotarja sta se morala izkopati izpod snega s pomočjo predora, katerega sta širila in poglabljala, da je bilo mogoče v njem stati ter se izogniti. Stene predora sta močno zbita z lopatami, da se ni prožil sneg izpod stropa. Približno na sredini tunela sta obesila jelenovo kožo, ki bi naj zadrževala pritisk mrzlega zraka od zunaj.

Precej visoke smreke in breze, med katerimi je bilo zgrajeno taborišče, so branile ter zadrževali, da viharji niso mogli odnesti snega in radi tega ščita ni bilo treba koče in staje oledeniti s polivanjem z vodo.

Med pospravljanjem po notrajnosti koče in hleva je snežilo dan na dan. Snežena odeja se je vedno bolj debelila in spreminjała radi neprestanih zametov obliko,

Slovenska Krajina.

Murska Sobota dobi V. gimnaziski razred. »Gospodar« se je s prekmurskim narodom vedno boril za razširjenje prenapolnjene nižje gimnazije v M. Soboti v razširitev v višjo. Borbo Prekmurcev sta podprla s posredovanjem naša ministra dr. A. Korošec ter g. dr. M. Krek in tako je Murska Sobota dobila na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom V. gimnaziski razred.

Cene na sejmih v Slovenski krajini. Na naših sejmih so se izvršile tekom meseca avgusta zelo občutne spremembe pri cenah. Jasno je dovolj, da te spremembe posegajo zelo občutno v naše narodno gospodarstvo in so zelo usodne za našega kmeta, ker tvorijo vsekakor glavni dohodek poleg poljedelskih pridelkov skoroda glavni vir izkupička pri prodaji živine. Vsekakor je pa sedanji padec cen zelo katastrofalen in je skoro takoj velik, da še skoraj tak ni bil. Če primerjamo cene z onimi pred dvema mesecema, nam te številke počažejo dovolj jasno ta usodepolni preobrat, ki tako globoko posega v naše narodno življenje in v jedro naših dohodkov. Če primerjamo cene, nam stopi ta razlika očividno pred oči. Prej so se biki prodajali po 4 Din za 1 kg, sedaj pa po 2–2.50 Din. Voli, ki se prištevajo k prvo-vrtnemu blagu, so padli od 5 Din na 2.75–3 Din za 1 kg. Cena telet je padla na minimum. Da je prišlo do teh usodepolnih cen, je glavna krivda v letošnji suši. Sena ni bilo, otava je skoro popolnoma zgorela sredi travnikov, drugih krm pa je zraslo letos tako malo, da obstajajo res velike skrbi za prehrano živine po naših krajih. In očitno ima ta slaba letina za posledico, da se je začel naš kmet v skrbi za prehrano živine zatekati na sejmiške prostore s svojo živino in hoče obdržati le to, kar mu je neobhodno potrebno za obdelavo svoje zemlje, a često še to žene na sejem, ker pozimi pač rabi živina krme in če je že sedaj kmalu ne bo, jo bo pozimi še manj. In kar je najbolj žalostno, še nobenega povpraševanja ni po tej pragnani živini na sejem. Kdo jo bo kupoval, če ni nobenega izvoza v inozemstvo? Italija se ne pojavlja na sejmiščih. In baš It-

lij je bila do sedaj naša najboljša odjemalka živine in tudi najboljši kupec. Ostale države pa že precej časa niti ne povprašujejo po naši živini. Ker je pa tudi v Italiji vladala letos suša, je razumljivo, da je tudi naval domaćih živinorejcev znatnejše poskočil v ponudbah, kar popolnoma opravičuje gospodarstvo sleherne države. Razumljivo pa je, da se bodo cene naši živini zopet povzdignile, ker prihaja jesen in zima in se v teh dveh dobah uporabi veliko več mesa kakor spomladi in poletti. Isto je bilo tudi s svinjami pred par meseци, sedaj pa je povpraševanje po svinjah veliko in cene so na taki višini, da še zadovoljujejo. Zato naj naši živinorejci nikar ne obupajo nad cenami, ker s časom se bo tudi ta nedostatek popravil in vllil novega poguma za živinorejo. Upamo, da bo ta čas kaj kmalu prišel. Daj Bog, da bi!

Ugodnosti za naše sezonske delavce. Poljedelsko ministrstvo je vsem sezonskim delavcem, ki dobe namesto denarja kot zasluge blago v naturalijah, to je rž, pšenico ali kruzo itd., dovolilo četrtnsko vožnjo za prevoz blaga do domače postaje. Na tovornem listu morajo le označiti potrdilo delodajalca, da so žito res zasluzili namesto denarja in koliko kilogramov so ga dobili. Popust velja v času od 10. septembra do 31. decembra t. l. od vseh postaj vzhodno od: Striživojne, Vrhpolje, Beli Manastir, Osijek, Baranjsko, Petrovo selo in severno od Save in Donave.

Trgatov koruze. Malo kje je toliko koruze, kod v dolnjem delu Slovenske krajine. Tuju se najbrž čudno zdi, ko si sedaj petje ter vriskanje od vseh strani. Veselo je kot ob vinski trgovici. Zgodaj zjutraj se peljejo trgači na delo in vsi veselo prepevajo. Po našem polju se razlega petje in vrisk in to vse do večera. Kar je še bolj nenavadno, vriskajo tudi ženske in dekleta. Kdor kaj takega še ni videl in niti slišal, bi mislil, da je vse pijano. Pa vse to veselje ni pod vplivom alkohola, temveč le izraz razposajenosti in veselja.

Cerkvena vest. Župnik v Dobrovniku g. Pavel Volper je vsled bolehatosti stopil v pokoj in se preselil v Sombathely na Madžarsko, kjer je njegova rojstna domovina. Dobrovniško faro je upravljal provizor g. Štefan Lejko. Sedaj je dobila fara novega župnika in

sicer v osebi dosedanjega provizorja g. Lejko Štefana.

Smrtna kosa. Dne 5. avgusta t. l. je v bolnišnici v Buenos Aires v Argentini umrl naš prekmurski rojak Franc Ozmeč iz vasi Malinci. V mili domovini, katero je tako prisčeno ljubil, zapušča ženo in 4 otroke. Franc nas je zapustil v najlepši moški dobi 37 let. Naj v miru počiva!

Sobota. V bivši katoliški ljudski šoli v Soboti se vrši gospodinjski tečaj. Udeležba je srednja. Tudi se vrši večerni tečaj za kuhanje dvakrat na teden. — Dne 16. septembra je vršil pregled ljudskošolskih otrok in dijakov na tukajšnji gimnaziji špecialist-zdravnik za tuberkulozo na Golniku g. dr. Furlan. — Pregledovanje in žigosanje sodov se bo vršilo letos pri postaji za kontrolo sodov v Soboti 10. in 11. oktobra, 12. novembra in 10. decembra. Vsi, ki žele imeti žigosane sode, naj tega roka ne zamudijo! — Sobota je zopet imela lep večer po dolgem presledku. Pod okriljem sreskega odbora Rdečega križa v Soboti je bil prirejen vesel večer, na katerem so sodelovali bivši in sedanji člani Narodnega gledališča iz Ljubljane s humoreskami, enodejankami in glasbenimi točkami. Večer Rdečega križa je dobro uspel in vse je bilo v najlepšem redu izvršeno. To je bilo nekaj za nas in smo hvaležni vodstvu Rdečega križa za ta izredno prijeten večer.

Črensovci. Naše Prosvetno društvo je v nedeljo dne 29. septembra polagalo račun o svojem delu. Občni zbor je bil polnoštevilno obiskan. Za predsednika je ponovno izvoljen g. Žerdin Martin, trgovec. Največje delo društva je bilo v pretekli dobi krasno uspeli fantovski tabor. Odbor si lahko šteje v čast, da je preditev kljub nasprotovanju tako dobro izpeljal. Vsi odborniki so se trudili, vendar je največ delal g. Horvat Joško, ki je bil povsod poleg, kjer je bilo treba dela. V novi poslovni dobi želimo odboru mnogo uspeha, naj Bog blagosloví njegovo nesobično delo.

Turnišče. Pri nas je vedno živahno. Včasih osebne, drugič zopet stvarne (realne) spremembe. Zdaj se vrši vse okrog cerkve. Stara cerkev iz leta 1333, znamenita po svojih freskah, je bila že pred vojno premajhna, da bi objela vse farane in številne romarje, ki pri-

V dneh nepretrganega snega in viharja sta dolbla lovca od predora levo ter desno skladišča, kamor sta nameravala shraniti preko zime kože v pasti vlovljenih ter ustreljenih kožuharjev.

V nezgodno dolgih zimskih večerih sta čitala knjige, katere sta prinesla seboj iz Fort Smitha.

Kakor hitro pa je nehal sneg in se je razjasnilo, sta se dokopala samotarja na prosti in pričela nastavljanje pasti. Ena vrsta pasti se je vlekla v severno-vzhodni smeri ob obrežju jezera, druga južno-vzhodno v gozdno pokrajino. Vsak dan sta pregledovala pasti. Na pregledne pohode sta jemala seboj ročne sani, orožje in mrzlo prehrano. Navadno sta se odpravila na pot na vsezgodaj v jutro in se vračala v trdi temi. Dnevi so se že bili namreč skrčili le na par ur, ko se je še videlo in je bilo kolikor toliko svetlo. Solnce je vzhajalo ob deveti uri predpoldne, ob petih čez poldne je že bila popolna tema.

Kožuharjev vseh vrst se je podiilo po okolici jezera tudi v najhujši zimi vse polno. Največ je bilo lisic, hermelinov (neka vrsta podlasic) in volkov. V dneh, ko ni sneg zamel prehitro nastav-

ljenih pasti, je znašala dnevna vrednost ško 50–60 dolarjev in še več.

Zadnji dan novembra se je zbudil Gruber precej zgodaj. Čudil se je, ko je zagledal tovariša povsem napravljenega in je nameraval baš zapustiti taborišče.

Pri pogledu na vzbujenega prijatelja je stopol Amerikanec k njegovemu ležišču in mu pospnil:

»Boljše je, da se nekoliko odpočiješ. Sam bom napravil izlet proti gozdu in radi tega sem tako zgodaj na nogah. Pasti bom pustil pri miru, opazoval bom le volčjo sled. Podi se po gozdu izredno številno volčje krdelo; mogoče bom nekatere upihnil s kroglo. Kmalu popoldne bom zopet doma.«

Amerikanec se je odstranil in na ležišču ostali prijatelj je skušal, da bi ponovno zaspal. Nekaj nerazumljivega je motilo njegov jutrajni mir in mu odganjalo spanec. Zavit v spalno vrečo, je čital par ur, vstal in pripravil zajutrek. Ob osmi uri je polukal ven na prosti. Sij zvezd in severne svetlobe je malodane ustvarjal beli dan.

prek, priplavajo na poklic in se pustijo božati . . .

Jim Webster, star zomorec, drži v ustih že celih 40 let srebrni dollar, da odganja od sebe zle duhove. Doslej je porabil na ta način dva novca . . .

Na farmi v bližini Wilmingtona v državi Ohio, zbirka Howard L. Collett veje in poganjke, ki posedajo že po naravi obliko črk. Na ta način je že zbral celo abecedo . . .

E. L. Gaylor iz Saugusa, država Massachusetts, si lasti svetovni rekord, kar se tiče zadrževanja sape. Pri nekem poskusu vprsto profesorjev vseučilišča

hajajo na Veliki in Mali šmaren k »Mariju pod logom«. Zato je bila leta 1914 pozidana poleg stare nova cerkev, ki so jo naslednje leto posvetili. Vsled svetovne vojne je delo v

cerkvi zastalo tako, da je bilo zdaj že res potrebno, da se stene očistijo in pobarvajo. To se je zgodilo letos. Slikarska dela je izvršil slikar g. Ivan Smrekar iz Veržej.

Tako oni – kako mi?

Brezbožniki v Rusiji delajo tako: Delo je organizirano po celicah. Vsaka celica mora redno izobesiti brezbožniški list na vidnem kraju po dvoranah, trgovinah, na ulicah, na razpotjih. Na tabli morajo biti nabitici časniški odrezki, ki poročajo o uspehih v boju zoper Boga in vero. Vsaka celica mora imeti album odrezkov iz brezbožniških časnikov, ki jim služijo kot gradivo za brezbožniško akcijo. Vsaka celica mora imeti ilustriran list, ki zasramuje krščanske svetinje ter poleg bogokletnih besed tudi objavlja bogokletne podobe. Največjo važnost polagajo na razširjenje glavnega lista »Brezbožnik«, zanj agitirajo na vseh sestankih in prireditvah. V posameznih okrajih se vršijo tekme v razširjanju boljševiškega tiska; za to so določeni posebni propagandni dnevi in tedni. V vsaki celici so določene osebe, ki hodijo od hiše do hiše, širijo brezbožne časnike ter pridobivajo nove naročnike.

Tako delajo sovražniki Boga in vere. Kako pa delamo mi? Damo-li Bogu, kar je božjega? Tega ne storimo, dokler ne izvršimo vseh svojih dolžnosti do vere. Ne zadostuje vero utrjati v sebi ter jo udejstvovati v zasebnem življenju. Razširjati jo tudi moramo v javnem življenju: danes je to bolj potrebno ko v prejšnjih časih, ko še ni bila borba zoper vero tako organizirana in razširjena do poslednjega kraja. Sredstva razširjanja vere in krščanstva so krščanski časniki in listi, dobre knji-

ge, vobče krščanski tisk. V Rusiji, kjer cvete analfabetizem (nepismenost), so uvideli velik pomen tiska, ki ga brez božniki izrabljajo za svoje glavno razširjevalno sredstvo. In mi? In naša mladina? Kdaj se bo povzpela do tistega razumevanja in do tiste požrtvovalnosti za dobro stvar, ki jo kažejo njeni ubogi, zaslepjeni vrstniki v Rusiji za slabo stvar?! Bodimo apostoli krščanskega časopisa! Zlasti vam, mladeniči in dekleta, pripada ta naloga. Nastopilo je zadnje četrletje sedanjega leta in z njim čas smotreno organiziranega in ojačenega dela za razširjenje našega časopisa, zlasti »Slovenskega gospodarja«, ki drugo leto obhaja svojo 70letnico.

*

Maribor-Vinagora. Izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru je priredilo v nedeljo dne 22. septembra romarski izlet z avtobusom na znano in lepo Vinagoro v hrvatskem Zagorju. Ob pol šestih zjutraj smo krenili izpred frančiškanske bazilike in prišli na Vinagoro ob pol devetih dopoldne. Zbralo se nas je 74. Ko smo se bližali cerkvi v Vinagori, nam je prišel nasproti domači gospod bogoslovec, zastopstva društev in godba. Pri kapelici sv. Barbare nas je pričakal domači gospod župnik, da nas prisrčno pozdravi, kar so tudi storili zastopniki društev. Prispel je tudi gospod župnik od Sv. Eme z mogočno procesijo. Vsakupaj smo šli v sprevodu v cerkev, kjer je imel pridigo g. p. Kasijan iz Maribora. Slovesno sv. mašo je opravil šentemski rojak letošnji novomašnik g. p. Otmar Vostner. Med mašo je krasno prepel pevski zbor od Sv. Eme. Po slovesni sv. maši se je razvnela prava, iskrena, neprisiljena bratska gostoljubnost. Le s težavo smo se ločili ob pol petih popoldne od bratov Hrvatov. Nedeljski romarski izlet je bil pravi izraz bratske ljubezni slovenskega ter

Wesly je zadrževal samo 14 minut in 2 sekundi.

V mestu Bethel v severnoameriški državi Ohio živi zdravnik, ki vrši svoj poklic že 75 let. V tej dobi je pomagal na svet 1800 otrokom. Pred nedavnim je obhajal svoj 100. rojstni dan. Zelo mnogo od 1800 oseb, katerim je stal ob strani pri rojstvu, ga je prišlo pozdraviti ob stolnem jubileju. Stoletnik vrši še danes zdravniško praks in je ozdravil pred enim letom bolnika z zelo zmotanim zlomom leve noge.

Na svetu je več strojepisk nego strojepiscev. Najhitrej-

Nemec je vzel ročne sani, preizkusil puško, pogledal k par pastem, zasledoval nekaj lisic in je bil ob dvanajsti uri nazaj v koči. Tovariš se še ni bil vrnil. Namesto da bi bil posedal brezdelno po bajti, je ostavil bivališče in se namenil razgledati par kilometrov okrog po okolici.

Jasen ter mrzel je bil dan in brez vetra. Lovčeva sapa je nekako zastajala v zraku in risala njegovo pot v komaj vidnih oblačkih. Mrtvo sonce, ki se je prikazalo šele ob enajstih, se je že zopet umikalo. Po preteklu ene ure bo zatonilo ter prepustilo razsvetljavo neizmerne pokrajine severni svetlobi ter zvezdam.

Nekako zamišljen je kobacal in se pehal levec nazgor po bližnjem pobočju. Vedri zrak mu je dopuščal razgled na daljavo 10 km. Nedogledna se mu je dozdevala planjava v smeri proti jugovzhodu, odkoder se je moral vrniti tovariš. Nikjer ni bilo videti niti najmanjše pike, ki bi se naj bila razpasla v Lavisona.

Po južnem pobočju so se dvigale iznad snega nekatere velike posamezne skale, katere so tamkaj počivale kot še preostale priče ledene dobe.

Ko se je zagledal Franc proti skalovju, se je prikazala izza najbližje pečine rjavkasto živa postava.

Lovcu je ušel nehote vzklik začudenja. Komaj 15 m proč od njega je stal mirno največji volk, katerega je sploh kedaj videl! Potegnil je desnico iz težke kožuhovinaste rokavice ter pripravil puško, da ustreli zver za slučaj napada.

Volk pa ni kazal najbrž nobenih sovražnih nakan. Kot okusno kosilo ni prišel zanj lovec očividno v poštev. Zver je stegovala vrat, vlekla na dolgo voh, kakor bi se bolj zanesla na nos, nego na oči.

Ni še minulo Gruberja prvo začudenje, že sta se pojavila dva druga volka.

»Sveta nebesa!« Nemec je segel z vso naglico v žep, da bi imel pripravljen še drugi magacin patron. Če bi poskusil vsak od volkov nanj z napadom, mu nikakor ni smelo poiti streliivo.

Puško pripravljeno za streli v roki je motril tri roparice, ki so se obnašale čisto mirno. Eden volkov se je celo pretegnil ter zazehal, kakor kak domač pes-čuvaj. Zgledalo je, kakor bi še bile

Oglas je registr. po š. 2. Pr. 6704 od 1. III. 1935.

hrvatskega ljudstva pod zastavo katoliške sv. vere.

Kamnica pri Mariboru. Izobraževalno društvo v Kamnici otvoril letosno igralno sezono z lepo narodno igro »Krivoprisežnik«, ki jo vprizori v nedeljo dne 6. oktobra, ob treh popoldne v cerkveni dvorani. Prijatelji društva in lepe igre, pridite!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Naše prosvetno društvo »Zarja« stopa zopet na plan, da v novi dobi začne z novo pomlajeno silo nadaljevati svoje delo za versko in narodno poglobitev našega ljudstva. Na občnem zboru dne 15. septembra so bila poročila odbornikov izredno zanimiva, saj so bila en sam dokaz klenega dela v najtežji dobi zadnjih dveh let. V teh težkih časih je bilo društvo »Zarja« za šentlenartsko okolico resnično zarja lepših dn. ki so nam prisijali nasproti. S tem občnim zborom smo otvorili letosno delovno sezono. Dne 6. oktobra vprizori naše prosvetno društvo izredno lepo, za današnji razdvojeni čas prav posebno primerno Jalenovo kmetsko dramo »Dom«. Predstava se bo pričela popoldne po večernicah ob treh v dvorani Narodnega doma. V odmorih med štirimi dejanji poje domači mešani zbor in igrajo tamburaši iz Hoč. Mislim, da naših mnogih priateljev in rednih obiskoval-

tev naših predstav ne bo treba posebno vabiti in da bodo z veseljem napolnili našo dvorano. Potrudili se bomo, da vam igro podamo res doživeto, tako, da se boste zadovoljni vračali na svoje lepe domove, ki jih boste po naši igri znali vse lepše ceniti in se jih z ljubeznijo oklepati. Na svidenje!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Na novo oživljeno Katoliško bralno in gospodarsko društvo bo priredilo v nedeljo dne 6. oktobra t. l., popoldne ob pol štirih, v cerkveni dvorani lepo dramo »Gruda umira«. Po romanu francoskega pisatelja Bazina jo je napisal naš znani pisatelj dr. Ivan Dornik. Igra nam prikazuje bolečo rano naše kmetiske grude, kako otroci zapuščajo dom in očeta in zemljo in hitijo v mesto, v tujino za lepšim in lažjim življenjem. Pridite vsi, ki se vam hoče prave srčne omike!

Ljutomer. Prosvetno društvo se tem potom prav lepo zahvaljuje vsem, ki so kaj prispevali v prid našemu novemu prosvetnemu praporu. Posebna zahvala vsem onim, ki so nam prispevali po 100 Din, kot svoto za zlate žreblike. Njih imena bodo vezena na posebnem traku, ki bo priključen novemu praporu. Prav iskrena hvala tudi vsem, ki so prispeli, da je proslava 10letnice Katoliškega doma tako lepo uspela. Sedaj pa, fantje in dekleta, na novo delo, pod novim praporom v prihodnjem desetletju. Strnimo se vsi okrog Prosvetnega društva in Katoliškega doma. Pridi v nedeljo v knjižnico in prijavi svoj pristop! Udeležuj se naših sestankov! Ako imaš veselje do odra, prijavi se režiserju! Pridobivaj društvu novih članov! V kratkem bomo imeli občni zbor. Če imaš zmožnosti, ne brani se nobenega dela, sprejmi vsako funkcijo! Ako ti kaj ne ugaaja, povej predsedniku, oglasi se na občnem zboru. Ako bomo delali vsi, pa v medsebojni ljubezni, bomo imeli uspehe, ki bodo vidni. Pripravki za novi prapor se še vedno sprejemajo. Prosimo!

Prosvetni tabor v Št. Ilju pri Velenju. Kresi na naših višinah, razsvetljeni cerkveni stolp rakte v soboto zvečer, so napovedale slavnost naslednje nedelje: 30letnico našega prosvetnega društva, ki smo jo obhajali 29. septembra. Predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec je v cerkvenem govoru prikazal krščansko pro-

sveto kot sodobni pomoček za poživitev vere in njeno udejstvitev v zasebnem in javnem življenju ter nato daroval slovesno sv. mašo ob asistenci gospodov župnikov Goriška z Zgornje Ponikve in Potokarja iz Šmartna pri Velenju. Prosvetni tabor, ki se je ob jako veliki udeležbi vršil pod milim nebom, je vodil vrlji, za krščansko organizacijo navdušeni kmet Baltazar Jezernik. Dr. Hohnjec, ki je bil glavni govornik na taboru, je razsvetlil ob primerih iz preteklosti pomen krščanske narodne prosvete za bodočnost našega naroda. Novi celjski župan g. Mihelčič, ki je s svojim prihodom razveselil navzoče, je spregovoril prisrčne in spodbudne besede o smotrenem izobraževalnem delu. Zastopnik domačih fantov in zastopnika domačih deklet sta bodrila tovariše, odnosno tovarišice, da složno vstopijo v vrste izobrazujoče se katoliške mladine. Pozdrave so izrekli zastopnika prosvetne organizacije v Šmartnem pri Velenju in z Zgornje Ponikve, v prav lpih in navdušenih besedah g. vojniški župnik Lasbauer in g. meščanski učitelj Teuršuh za prosvetno društvo v Šoštanju. Prosvetni zbor je posal brzjavni pozdrav g. notranjnemu ministru dr. Korošcu. Popoldne je bila prosvetna prireditev s pevskimi točkami in z gledališko igro. Prosvetni tajnik iz Celja g. dr. Gantar je pojasnil sporočilo naših velikih narodnih prosvetiteljev slovenskemu narodu in kako ga naj izvrši naša prosvetna organizacija. G. duhovni svetnik Schreiner je s krepkimi potezami začrtal zgodovino društvenega obstoja, razvoja in plodovitega delovanja. G. župniku Schreinerju, ki mu je bila na prosvetnem taboru izrečena kot ustanovitelju in neumorno delavnemu voditelju društva prisrčna zahvala, izreka tudi naš list kot svojemu velikemu prijatelju in kulturnemu delavcu čestitke z iskreno zahvalo!

Fantovski tabor na Uršlji gori. Lep dan je bil 15. septembra t. l. za naše fante iz štirih dekanij: Škale, Stari trg, Prevalje in Dravograd. Pa tudi Uršlja gora še takega slavlja ni doživel. Vršil se je ta dan na vrhovih Uršlje gore dobro uspeli fantovski tabor za omenjene štiri dekanije. Ob 8. uri so se zastopniki vseh župnij zbrali v podstrelški sobi cerkvene hiše k sestanku, kjer je Mirko Geratič dajal smernice o delovanju v fantovskih odsekih. Na predlog zastopnika dekanjskega vodstva v Slovenjgradcu Matko Vostnerja se je sprejel sklep, da se druga leta vrši tabor že zadnjo nedeljo v juliju ali pa prvo nedeljo v avgustu. Tabori se pa vršijo po možnosti vsako leto. Po končanem sestanku malo pred 10. uro se je uvrstila dolga procesija okrog 400 mož in fantov, na čelu križ in prapor FKA iz Št. Ilja pri Velenju, ter se med pritrkovanjem zvonov in molitvijo rožnega venca podala v cerkev. Tu je imel škofijski aktuar g. Janko Kokošnek globoko zasnovan cerkven govor o ciljih Katoliške akcije. Po sv. maši se je vršilo na prostoru pred cerkveno hišo fantovsko zborovanje. Lepo je bilo videti, kako se je ta 400 oseb broječa množica posedla po hribu na tla in skalovje ter tako poslušala govornike. Zborovanje je v imenu dekanjskega vodstva FKA iz Slovenjgradca pozdravil in otvoril zastopnik in predsednik Matko Vostner ter podal besedo predsedniku škofijskega vodstva FKA g. Mirku Geratiču. Nato je govoril akademik Joško Zajc o nalogah in delu FKA. Navdušeno je pozdravil v imenu šoštanjskih fantov. Pesnik, v imenu Guštanjanov Kotnik L. in v imenu šentiljskih fantov tov. Lorenci Pavel.

Širite „Slov. gospodaria!“

Odprtá noč in dan so groba vrata.

zveri site od zadnjega lova na severne jelene. Gotovo so spale za opoldne za skalami in so se puštile obsevati od medih žarkov solnca.

Ko je Franc prepoznal, da mu ne grozi nobena nevarnost, je stopil par korašov naprej, da bi se prepričal, kaj bodo storile mirene pošasti za ta slučaj.

»Poberite se!« se je zadrl. »Proč od tod! Da bi vas sam vrag!«

Lovčevi kljici so želi nepričakovani uspeh, da so se mu ježili lasje. Naenkrat so se dvignili pred njim, kakor bi bili pognali iz tal, nešteti volkovi, ki so se držali doslej na solčni strani za skalovjem. Najprej jih je bilo kakih 10, kar že 20 — 30 — 40! Mrgolelo je groznih pošasti!

Liki okamenel je stal Franc. Najrajši bi bil pobegnil. K sreči se je zavedel, da bi bilo najbolj neumestno ter bedasto, če bi pokazal očiten strah.

Mogočen, star volk, kateri se je bil dvignil pred njim 30 m, se je spustil v tek navzdol po poboji. Več tovarišev mu je sledilo. Niti eden ni pokazal popadljivih zob.

Nemcu se je vrnila samozavest. Komaj je verjel, da je pred par trenutki stal na hribu, gledal

najmanj 50 volkovom v oči in niti eden se ni zadržal vanj. Šele po mirnem odhodu zveri se je domislil, da se lotijo vobče volkovi neradi človeka.

Najbrž je bilo to volče krdeleono, kateremu je bil namenjen lovski pohod tovariša. Gotovo jih Lavison ni izsledil, in tako je zadel sedaj on čisto slučajno na nje. Nekaj mu je branilo, da ni strejal na živali, čeravno bi bil sigurno položil 7—8 komadov, kar bi pomenilo dobrih 200 dolarjev. Mnogo bolj nego streli ga je veselilo mirno opazovanje. Pet volkov je bilo čisto bele barve in so daleč prekašali glede velikosti druge. Zatekli so se k jezeru od magnetičnega tečaja, iz Boothije. Nekako posebnost v krdelelu je tvorila manjša skupina 6—7 komadov, od katerih je bil samo eden običajno velik. Bile so volkulje z enoletnim naravnajem, ki se je še držal starih.

(Dalje sledi.)

ši pisec na stroj je Albert Tangora iz Njujorka. Omenjeni je nastopal ob prilikah tozadne tekme povprečno 128 besed v eni minut.

Tatvina avtomobilov v Londonu pada.

Leta 1932 je bilo v angleški prestolici več nego 1000 avtomobilov ukradenih. Naslednje leto je padla ta številka že na 837 in L. 1934 na 726. Vsekakso pa izgineta v Londonu dnevno na tatinški način 2 avtomobil.

Na Angleškem
je prišlo v minulem letu na eno osebo 25 funtov sirovega masla, 151 jajc in 96 funtov sadja.

**Katoliška mladina vseh šol — čitaj „Nedeljo“!
Bodi zavedno-katoliška že v svojih nežnih mladih letih!**

ga srca za vsakega človeka. V petek dne 4. oktobra, ko je njen godovni dan, bi bila stara 60 let. Rajni naj sveti večna luč, preostalim naše iskreno sožalje!

Fram. Dne 25. septembra je umrla v Gradišču Terezija Brdnik, poročena Tikvič. Delavka mariborske tovarne je v 32. letu postala žrtev jetike ter zapušča moža s štiriletno hčerkico. Naj počiva v miru!

Šmartno pri Velenju. Neizprosna jetika je zahtevala življenje v cvetu let Marijine družbenice Nežike Krajnc. Dolgo je trpela, pa kako vdano je prenašala vse trpljenje! Kako tudi ne? Saj je večkrat prejela Njega, ki pozna trpljenje, ki daje moč in tolažbo. Lep je bil njen pogreb. Članice Marijine družbe so jo spremile na zadnji poti z zastavo. Ob gro-

bu se je poslovila od nje Marijina družbenica in ni ostalo suho niti eno oko, ko so pevci zapeli »Vigred se povrne«.

Moers-Meerbeck. Dne 21. septembra je bil žrtev cestnega prometa naš zvesti član Društva sv. Barbare Ivan Jurkovič, doma iz Rajhenburga. Ko je prišel iz dopoldanskega dela, je hotel iti gobe nabirat, med potjo ga je dohitel avtomobil, ga zadel in vrgel v betonski zid in bil pri priči mrtev. Zapusča ženo in tri nepreskrbljene otroke. Bil je odločen mož, dober delavec, pri našem društvu je bil tudi v odboru, dne 25. avgusta t. l. je praznoval srebrno poroko. Pogreba se je udeležilo lepo število članov našega društva, pa tudi sosedno društvo iz Hochheide. Naj mu bode tuja zemljica lahka!

marščak sladkega se odpelje po njej. Je občinska cesta, pa je bila že več let zanemarjena in ob slabem vremenu za vozila težko uporabna. Avtomobili itak v slabem vremenu niso mogli na Sladko goro, še vozove je z največjo težavo izvlekla živina. Skrajni čas je, da se vsaj ta cesta temeljito popravi in tudi v redu oskrbuje, da bo ob vsakem vremenu uporabna. Sadja se je letos mnogo zvožilo v Mestinje in v Loče in še ga imamo za prodajo. Zelo želimo vsemi, da uprava naše občine pospeši delo na cesti, da bo mogoče izvajati mošt in vino, tudi če bi nastopilo slabše vreme. Kadar zdaj kaže, bo kapljica izborna in sodov nam bo zmanjkalo, zato pa prijatelji dobre kapljice, pridite in prepričali se boste: sladkogorčan je dober.

Debro-Laško. Jesen, najlepši letni čas za nas kmete, je tu. V tem času se vidi rezultat celoletnega dela, s katerim smo prav zadovoljni. Posebno so obrodile jabolka. Veselo razpoloženje vlada pri kožuhanjku koruze; če je pa preveč alkohola, takrat seveda fantom postane vroče. Potem se po nepotrebni uveljavlja nož. Tudi podjetnih mož se nam ne manjka. Zgradila sta si gospoda Kačič in Ojstruh vodovod z dobro pitno vodo. Vsak stremi za izboljšanjem gospodarstva, a o elektrifikaciji vasi še ni govora, čeravno imamo transformatorsko postajo tik pred nosom.

Bizeljsko. Smrtno se je ponesrečila prejšnji mesec petletna hčerka tukajnjega krojača g. Kovaciča. Dekletce se je igralo na cesti, ko pridrži avto. Otrok se umakne s ceste k hiši, na katere zid je bila prislonjena truga za peseck. Ta se je v tistem trenutku zvrnila na tla in pri tem tako nesrečno udarila otroka po glavi, da je v par trenutkih otrok ranam podlegel. — Nedelja 22. septembra je bila za našo faro res dan veselja. Že celih 14 dni prej smo se veselili vsemi tega dne, zakaj vedeli smo, da se bo to nedeljo spet darovala najsvetješa daritev pri naši največji podružnici, pri sv. Antonu. Celih 20 let ni bilo sv. maše v tej podružnici. Pred več kot 20 leti se je prijazni cerkvici sv. Antona zrušil zvonik, zvono je zadelista usoda, kakor one po drugod, stene in drugo v notranjosti cerkve pa je z občasno tudi toliko pokvaril, da ni bilo moč v kapeli več maševati. Cerkev so poskušali popraviti že pred več leti, zbirali so že material za to, toda končno je padlo vse v krov v vodo. Cerkev sv. Antona je ostala nepopravljena do leta. Letos pa se je želja farnov, zlasti prijateljev sv. Antona, izpolnila. Domači gospod župnik Brvar in gospod cerkveni ključar Avgust Balon sta osebno pobirala denarne prispevke, prostovoljne darove pri dobrih ljudeh, dobro farani so brezplačno navozili na grič potrebnega kamena in drugega materiala itd. tako da smo mogli že omenjeno nedeljo že vse delo slovesno zaključiti. Zbralo se je ta dan pri podružnici ogromno število ljudi, domačih faranov in obsoletskev Hrvatov, vsi praznčno razpoloženi.

Ljutomer. Vinarska podružnica je imela preteklo nedeljo svoje zborovanje, na katerem se je govorilo o zaščiti ljutomerskega vina in o minimalnih cenah vinskega mošta. Do 18 stopinj sladkorja 4 Din, nad 18 stopinj sladkorja 4.50 D/n, sortirana vina 5 Din in naprej. Teh cen naj bi se vinogradniki držali v svojo korist. Vina bo v državi malo, ne prenaglite se s prodajo. Ako ostane še nekaj dni toplo vreme, bo letoski pridelek prav dober. Zadnja točka ljutomerskim vinom ni dosti škodovala.

Laporje. Novo je pri nas od zadnjekrat to, da nadaljevalna cestna dela pri novi cesti od Žabljaka naprej počasi napredujejo. Bolj pozno so začeli, ker so se morali prej to in ono zmeniti. Pričakovali bi, da bodo zaposleni večinoma domačini, kot so bili n. pr. poleti pri popravljanju predora, a bojda niso. — Na Sv. gore jih je letos odtod veliko romalo, največ iz Kočnega, kjer je pred kratkim g. Pader odpri podružnico svoje trgovine. — Vest, da je v mariborski bolnišnici podlegel operaciji slepiča Ivan Kodrič, kolarski vajenec, je vse ža-

lostno presenetila. Bil je miren fant, ki ga je vse rado imelo. — Zadnje dni je dobil gospod agronom Kaukler odlikovanje kot dober strelec, k čemur mu čestitamo!

Misljinje. Dne 22. t. m. smo pri g. Jašu imeli ustanovni občni zbor JRZ. Odzvalo se je lepo število mož in fantov. G. Jakob Jaš, star bojevnik kremenitega značaja in nesebičen delavec za blagor ljudstva, ki ga je brvši režim odstavil kot župana, je navzočim obrazložil trnjevo pot, po kateri je moral hoditi naš voditelj dr. Ant. Korošec. G. župnik je pojasnil ljudem, naj ne nasedajo tistim, ki nam vsljujejo dr. Mačka za našega voditelja. Sedaj, ko je g. dr. Korošec v vladu, ga moramo prav vsemi podpirati, da bo mogel izvršiti težko nalogo, ki jo je prevzel na rame. Nato se je izvolil odbor z g. Jakobom Jaš na čelu in iz vsakega okoliša po dva odbornika v skupnem številu 26 odbornikov. Naš geslo je: Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur pa hlapci! Klicemo tudi drugim: V vsakem kraju osnujte odbor JRZ, kajti tudi nasprotniki pridno delajo in nas ne smejo prehiteti!

Št. Jurij ob južni žel. Trajno nam bodo ostale v spominu slovesnosti dne 15. in dne 22. septembra t. l. V nedeljo dne 15. septembra se je kot duhovna priprava na novo mašo vprizoril na trgu pri cerkvi misterij »Skrivnost svete maše«. Kakor je to globoko-resno versko igro težko prikazati na odru, je vendar dosegla krasen uspeh. Pomagala je k temu pač predhodna razlaga in nagovor pred vprizoritvijo. Da je stvar res dosegla svoj namen, namreč globlje poznavanje skrivnosti sv. daritve, kaže to, da je veliko množic ob koncu igre kar dvignilo in je iz grl mogočno zaorila pesem »Hvala večnemu Bogu«. Igra je zelo poživilo liturgično petje (Kyrie eleison, Gloria in Sanctus) in reflektor, ki je v liturgičnih barvah razsvetljeval posamezne prizore. Nova maša v nedeljo dne 22. septembra ni bila primicija v starem slogu, bila je prava verska slovesnost, duhovno povdarjena. Tako je že želel novomašnik g. Ivan Žličar. »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo«, je povdarjal. »Vse drugo vam bo navrženo« je mogel reči s polnim prepričanjem, in isto so morali potrditi vsemi gostje v župnišču, kjer se jim je postreglo, potrditi ob pogledu na božji blagoslov in izobilje, tudi materijalnih dobrot. Da, kjer se še božja čast, je vse drugo navrženo! Ta nova maša je v prisrčnem veselju tako lepo družila vse ljudi in nam vsem bila v spodbudo. Gospodu novomašniku želimo, da bi ga ljubezen, ki ga je zdaj obdajala, in božji blagoslov spremljal povsod na svečeniški poti!

Sladka gora. Prve vozove gramoza so začeli navzeti na cesto z Lemberga na Sladko goro. To je edina cesta, ki nas veže s svetom,

Zakrament sv. zakona so prejeli meseca avgusta in septembra: Mihail Golob s Karolino Klakačovnik, Avgust Lomšek z Antonijo Bittersmann, Berk Peter z Hermeno Ailtes, Martin Zakšek s Heleno Hribiček, Franc Rojšek z Julijano Hribiček, Ivan Korošec s Friede Franz. Vsem novoporočencem želi Zveza jugoslovanskih katoliških in narodnih društev obilo sreče in božjega blagovslova!

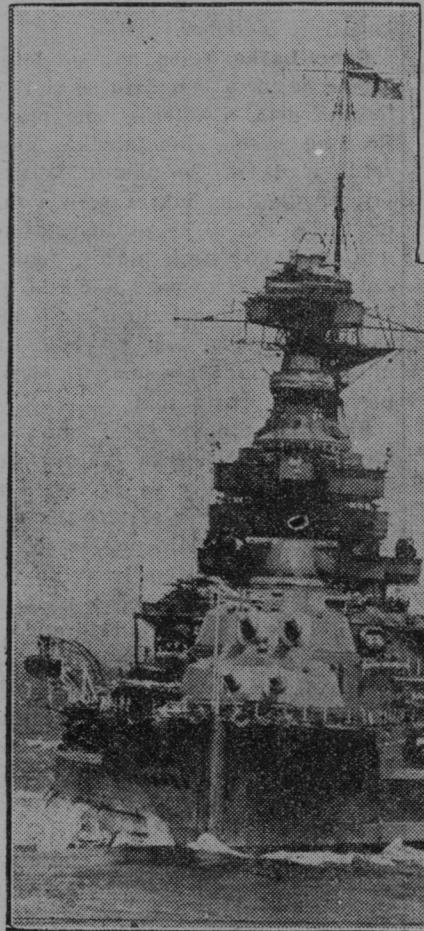
**All si že obnovil
naravnino?**

Peter Reščtar reščtari.

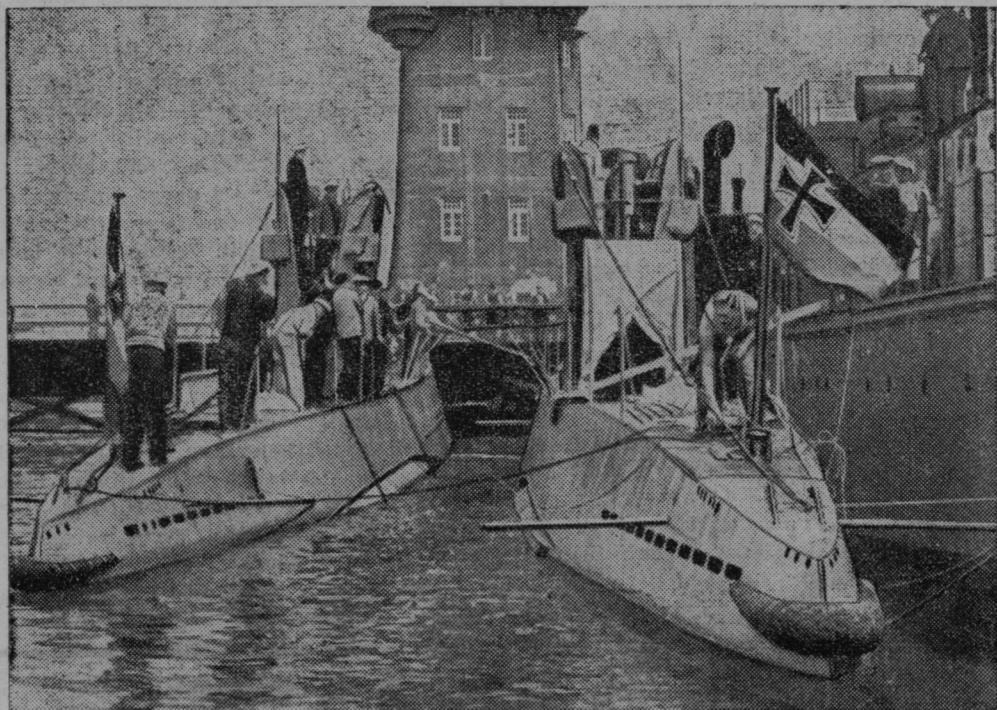
Pozdravi iz Zagreba. Prejel sem te dni zelo ljubezni pismo iz Zagreba. Bolj srčne besede so bile pisane celo rdeče, menda s srčno krvjo. Reči pa moram, da je pismo zelo pametno: Pravi, da mora vsak Slovenec sprejeti načelo, da naj Hrvati rešujejo hrvaško vprašanje in naj jih Slovenci ne motijo, pač pa naj se brigajo za sebe! Tudi mi je pismo povedalo, da se Hrvati najbolj bojijo, ako bi vlada izdala zakon o samoupravah, da bi bila tako tudi Hrvška samoupravna. Seveda, tedaj se neha teater, pa se začne delo. Grdo pa zdela tiste

Topovi za obstreljevanje letal v Abesiniji.

Ena največjih angleških križark »Valiant« s 33.000 tonami je priplula v obrambo angleških koristi v Sredozemsko morje. Zadaj vidimo na sliki križarki »Hood« in »Renown«.

Nove nemške podmornice z 250 tonami v luki v Kielu.

Slovence, ki so v Zagreb rajžali, pravi, da imamo Slovenci vedno neke popotnike-politike, pa turiste-politike, ki se povsod drugod plazijo, samo do naroda ne morejo.

Protest s Pohorja. Pohorci mi pošiljajo protest zoper zlorabo njihovega imena po gotovih političnih turistih. Moram jih že pomiriti. To je potrebno za tujski promet, saj je sedaj nekaj penzioniranih, ki bodo lahko stalno na Pohorju.

JNS v Vuhredu me je povabila na ribji lov, ker morajo v kalnem ribariti, ko jim je nekdo vodo zmešal. Pa mislim, da ne bo nobene ribe več dobiti, zato se nisem odzval.

Jager pa jaga . . ., prijetno je biti na jagi in misliti, da je vlada padla, ko pa človek pride domov, pa vidi, da je celo na Španskem vladal . . .

Nepristranski uradniki. Nekateri se jezijo, da je g. dr. Korošec odredil, da morajo biti uradniki nepristranski. Pristranski so pač sedaj pri strani. Enkrat je bilo pa to res potrebno, da bodo ljudje vsaj verovali na rešeto!

Znate italijanski? V časopisu »Rassegno economico commerciale Italo-Jugoslavo« v julijski številki stoji zapisano: Dr. Marusic, dr. Viktor Vovk, dr. Anton Urbanc, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1, studio di advocate corrispondenza in italiano.

Poboljšajmo se! Tako je lepo spokorno zapisal »Glas vpijočega v zapuščenosti«. To mi zelo ugaja, saj spoznanje, da se je treba poboljšati, je priznanje, da dosedaj niso bili prav dobrí! Sedaj bom počakal, če bo res kaj s tem poboljšanjem!

Kako nas Hrvati poznajo. »Obzor« z dne 23. septembra t. l., št. 219, piše: Dr. Korošec je imenovan za častnega kanonika mariborskega od ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Manjka še samo, da je tudi to učinio Maček. Eto ti!

Uradniki so siti! Jutro in Večernik sta priložila listu posebno tolažilno pismo, da ga ni videla cenzura, da sta od začetka prijatelja uradništvo. To sta pokazala tudi v času zmanjšanja plač pred leti, ko ni smel noben uradnik kljub velikanskemu zmanjšanju niti muksniti, dočim so danes smeli potožiti svoje težave in se bodo primerno vpoštevale pri slabo plačanih. Seveda niti tedaj niti danes nista lista vzela te zadeve resno v pretres, saj mislita, da so uradniki že siti, samo če prebavljajo njihovo vsebinu.

Kaj pa bo z Abesinijo? V vojski med Italijo in Anglijo bo menda ostala neutralna.

Lov na tolovaja v Mariboru.

Maribor, 30. sept. 1935.

V našem Istu smo že poročali, kako sta dalje časa vznemirjala Maribor in okolico nevarna vložilca Franc Košajnc in Pajman. Košajnca je zasledovala tudi avstrijska policija. Neprestano je menjaval svoje bivališče med našo državo in Avstrijo. Kedaj in kako sta se razstala s Pajmanom, bo že dognala preiskava, ker je padel Košajnc dne 30. sept. v Mariboru krog 4. ure popoldne v roke policije.

Franc Košajnc je star 37 let, po poklicu nastakar, rojen v Grazu in pristojen v Mihalovce pri Ptaju. Odsedel je devet let v ječi, ker je ubil jetniškega paznika v Celju. Klatil se je krog Maribora in po sosednji Avstriji dobrege pol leta in se preživiljal z vložmi in statvinami.

Boj s tolovajem.

Franc Košajnc je prenočil dne 29. septembra kot lepo oblečen gospod v hotelu »Orel« v Mariboru. Vpisal se je pod italijanskim imenom na podlagi avstrijskega potnega lista, katerega je gotovo izmaknil. Po srečno prestani noči v hotelu je čutil, da mu je policija za petami.

Dne 30. septembra se je dogovoril s svojo ljubico neko Kavčič, da se bo sestal z njo popoldne na starem in opuščenem mestnem pokopališču. Na pohodu proti sestanku ga je prepoznał moški, katerega je nekoč oskubel za nekaj sto dinarjev pri kvartanju. Koj po prepoznanju je hitel moški, ki je tolovaja spoznal, na žandarsko poveljstvo v Krekovi ulici. Žandarmerija je obvestila mestno policijo, ki se je podala na kolesih za razbojni-

kom. Izsledili so ga na starem pokopališču. Pri pogledu na zasledovalce je Košajnc potegnil dve pištoli in začel streljati na stražnike, ki so tudi odgovarjali iz samokresov. Padlo je na pokopališču kakih 50 strelov, pa vendar se je posrečilo zločincu, da je preskočil pokopališki zid, prevrnil zasleduječega stražnika in hotel pobegniti po Gregorčičevi ulici, kjer je tudi prekučnil po tleh policista.

Na srečo je videl pogon sodar Franc Sadek, ki je zagrabil begunca od zadej. Ko je čutil zasledovani sodarjeve pesti, je oddal strel. Krogle je oplazila Sadeka po čelu in mu izbila oko. V trenutku, ko je izpustil Košajnca ranjeni sodar, je že bil na mestu poprej od tolovaja prevrnjeni stražnik, zbrano občinstvo in od vseh strani na pomoč prihiteli policisti. Z združitvimi močmi so podrli razbojnika na tla, ga uklenili in odvedli na policijski komisariat, kjer je bilo prvo zaslisanje. Ko so mu povedali na policiji, kako je nevarno rani sodarja Sadeka, se je zloba razjokal.

Po zaslisanju so ga prepeljali v policijske zapore, odkoder bo romal na sodišče.

Izvedeni lov na tolovaja, ki se je razvil na starem pokopališču v pravo bitko, je spravil na noge krog 4. ure popoldne pol Maribora. Vse se je oddahnilo, ko so videli številni gledalci opasnega razbojnika v verigah in hesta sedaj varna pred njegovimi tolovajstvi Maribor in okolica.

Pri aretiranem Košajnemu so našli 4200 Din in tri najmodernejše pištote. Zaprli so tudi njegovo ljubico Ljudmilo Kavčič.

in za 2000 Din znamk in drugih poštnih vrednotic.

Oglejte si razstavo tombolskih dobitkov ve-like dobodelne tombole, katero priredi Krščenska zveza za Maribor in okolico v nedeljo dne 6. oktobra, ob dveh popoldne na športnem prostoru Maraton na Livadi pred starim mestnim pokopališčem. Razstava tombolskih dobitkov le v lokalnu bivšega trgovca Berdajsa v gradu. Razen 14 lepih tombol je še 15 desetink, 20 petink, 30 četrink, 100 tern in 200 amb. Ker je ves čisti dobiček namenjen v dobodelne namene, kakor v podporo revnih in pomoči potrebnih in za upostavitev »Doma re-vežev«, prosimo cenjeno občinstvo, da pridno kupuje tombolske karte. Vsaka tablica stane samo Din 2.50. — V slučaju slabega vremena se vrši tombola v nedeljo dne 13. oktobra t. l. — Odbor.

Prireditve in dopisi.

Št. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo vabi vse svoje bivše člane in prijatelje od blizu in daleč, kakor tudi vsa sosednja društva, da prihitijo v nedeljo dne 13. oktobra popoldne ob pol treh v našo društveno dvo-rano, kjer bomo obhajali 30letnico društva.

Zg. Polkava. Prosvetno društvo »Skala« in cerkveni pevski zbor skupno priredita v nedeljo dne 6. oktobra žalno proslavo v spomin obletnice smrti našega kralja Aleksandra I. in sicer ob treh popoldne.

Ormož. Pri prodaji vinskega pridelka se ogibajte raznih meštarjev in špekulantov, ki so dvojne vrste. Eni vam pravijo, kako nizke bodo letos cene v upanju, da si bodo iz vaših žuljev spet nagrabili denarja, drugi pa vam pripovedujejo, izpod katere cene da naj ne prodajate vinskega mošta, menda v upanju, da bodo sami dosegli višjo ceno, če se boste vi držali. Nenormalne razmere, ki so vladale leta 1932, še trajajo in leta 1932 se je zgodilo, da ste bili vsled denarne stiske primorani pro-dajati prečeno, čisto vino po 50 par ceneje, kot bi lahko prodali mošt. Kdor je vaš pravi prijatelj, ne bo samo govoril, temveč se bode tudi dejansko potrudil, da vam bode mogče prodati vaš pridelek čim ugodnej.

Šoštanj. Človeku ni dobro samemu biti. Tako si je mislil mladi ugledni posestnik lepe Brusove kmetije, Alojzij Orel. Sel je iz doline Savinjske in fare mozirske v Šaleško dolino, v župnijo Šmihelsko, tja pod sosednji Šentflijanski zvon. Tam je našel družico za življenne Apolonijo Terče ter jo dne 23. septembra spremil v farno cerkev sv. Michaela. Poročil ju je ženinov brat g. Janez Orel, kaplan v Vojsniku pri Celju. Obilico božjega blagoslova želimo novoporočencem!

Vinogradniki ormoškega okraja in sosednih krajev, če hočete mošt prodati in posebno, če ste vsled denarne stiske prisiljeni ga prodati, obrnite se na nas ter Vam bomo v takih primerih Vaš pridelek takoj izplačali. Kdor še ni član, lahko pristopi. — Kletarsko društvo v Ormožu. 992

Pišite še danes!

OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobaryni, samo boljših kvalitet, v kosih, primernih za obleke, rjuhe, moško, žensko, namizno in posteljno perilo, v paketih, vsebujočih 10–20 m različnega blaga. **Vsek paket samo 107 Din.** Za enkrat razpošiljam poštrine prosto po povzetju »Paket ser. B/2« z vsebino moškega, ženskega, namiznegra, posteljnega perila in rjuh ter »Paket ser. D« z izključno toplim zimskim blagom. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Na zahtevo pošljem tudi vzorce. Pišite takoj na: »Kosmos« razpošiljalnico ostankov mariborskih tekstilnih tovarn, Maribor, Dvoležka cesta 1.

1003

Poslednje vesti.

Domače novice.

Nevi podban g. dr. Majcen je zapustil zadnjio nedeljo dne 29. sept. Beograd in se je pripeljal v Ljubljano, kjer je dne 30. septembra nastopil službo podbana.

Političen shod pri Sv. Marijeti ob Pesnici. V nedeljo dne 13. oktobra t. l., po rani službi bčki ob pol osmiljih zjutraj, se vrši pri Sveti Marijeti ob Pesnici na dvorišču župnišča javno zborovanje JRZ, na katerem govori g. Fr. Žebot iz Maribora o političnem položaju. Domäčini in sosedje povabljeni!

Tajništvo Jugoslovanske radikalne zajednice za mesto Maribor ima začasno svoje poslovne prostore v hiši podžupana g. Franjo Žebota, Loška ulica 10. Tajništvo posluje ob delavnikih od 3. do 5. ure popoldne. Tam se tudi sprejemajo podpisi za članstvo JRZ.

G. Ivan Perša, zlatomašnik, župnik pri Sv. Sebeščanu v Prekmurju, je umrl in so ga dne 30. septembra pokopali ob spremstvu vse fare in 18 gg. duhovnikov z g. Slepcem, kanonikom, na celu.

Priznanje. O na domrtno ječo obsojenem morilcu žene in hčerke Ivanu Šusteriču, krojuču v Mariboru, smo že poročali. Obsojeni je v preiskavi in pri razpravi trdovratno tajil vsako krivo. Sedaj pa je Šusterič priznal dvojni zločin in bo nastopil kazen v mariborskih kazniličnic.

Nevarna poškodba pri padcu z drevesa. V Zgornji Kungoti pri Mariboru je padla z jabolčnega drevesa viničarka Marija Telcer. Pri padcu si je pretresla možgane in so jo prepeljali v resnem stanju v mariborsko bolnišnico.

Dve smrtni nesreči. Dne 30. sept. na vse zgodaj zjutraj so našli grozno razmesarjeno žensko truplo na žel. tiru na Bregu pri Ptaju. V smrtno povoženi so prepoznali 43letno vdovo po žel. uradniku Amaliju Vrlovič, ki je stanovala v majhni hišici poleg železnice. Vzrok smrtne nesreče ni dognan. — Dne 29. sept. zvečer se je zgodila na cesti pri Podlehniku v Halozah smrtna nesreča. 42letni delavec Ignac Pulko iz Krapine je zadel v tovorni avto tvrdke Pečnik iz Ptuja. Pulko je zašel pod prvo kolo avtomobila, ki mu je zdrobilo glavo tako, da je kmalu podlegel poškodbi v ptujski bolnici.

Velika tatvina. Zadnjo nedeljo popoldne je uspela neznanemu tatu v Melju pri Mariboru v Wilsonovi ulici v Mayerjevi hiši precej velika tatvina. Tat je odnesel tiskarskemu mojstru Kühnlu 4000 Din gotovine in Greti Bethke 3 zlate zapestnice.

Zažgal domačijo in se ustrelil. Dne 29. sept. je zažgal na Janževi gori v Selnici ob Dravi krog pol desetih zvečer 56letni posestnik Iv. Seršen domačijo. Ko je bilo vse v plamenih, se je odstranil v bližnji gozd in se tamkaj ustrelil. Vzrok vse obsodbe vrednega dejanja so družinski prepri.

Smrtna nesreča kolesarja in športnika. — Zadnjo nedeljo je smrtno ponesrečil s kolesom pri Turjaku ljubljanski športnik in zobotehnik Ivan Novak. Novak je zavozil v občini kamen, se prevrnil in dobil tako hude poškodbe, da jim je podlegel po prepeljavi v bolnico.

Poštni urad okrajen. V Polhovem gradcu na Kranjskem je vložil neznanec v noči od 28. na 29. sept. v poštni urad. Odnesel je ročno blagajno, v kateri je bilo 73 Din gotovine

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Konec.)

»Orla je zadel, — bil je sijajen strel — in jaz se moram vdati —.«

»— in neham pesmi kvatiti!« je pridjal Anglež. »Čemu verzi in besedičenje —! Rad bi bil zvedel, ali znata streljati ali ne, druga nič!«

Sedita in dajmo se pogoditi! Torej v San Francisco me bodeta spremljala! Plačam! Sprejmata?«

Mali in dolgi sta se spogledala, si prikimala in oba hkrati odgovorila z veselim da.

»Well —!« je rekел Anglež. »In koliko zahtevata?«

Grbasti je v zadregi gledal dolgina. In ker dolgin-pesnik ni nič rekel, se je mali počehljal za ušesom in dejal:

»Hm —! Da —! Plača —! Lepa beseda —! Ampak koliko —? Veste, v zadrgo ste naju nagnali s svojo ponudbo! Nikdar še nisva nikomur služila —.«

Torej takole za scouta — stezosledca — bi nuju vzeli?«

»Yes!«

»Da! Ampak tak stezosledec se navadno ne dá plačati —.«

»Razumem! Preponosna sta in vajin ponos mi je všeč!«

Takole vama ponudim —. Za vsak doživljaj plačam petdeset dolarjev. Sta zadovoljna?«

»Sir, če plačate vsak doživljaj s petdesetimi dolarji, bova v kratkem najbogatejša človeka na zapanju, vi pa boste segli po berški palici! Kajti doživljajev tod ne manjka! Doživelj bom marsikaj, — ali pa bomo tiste doživljaje tudi preživelj, tega ne vem. Midva se jih ne bova ustrašila, za takega tujca je pa bolje, da se doživljajem na zapadu izogne!«

»Pshaw —! Doživljajev si želim, razumete! Pa slavne westmane in lovce bi rad videl!«

Prejle ste imenovali nekatere take ljudi, Winnetoua, Old Firehanda in Old Shatterhanda. Čul sem o njih —. Well —! Za vsakega izmed njih vam plačam sto dolarjev, če mi ga pokaželete!«

»Sto dolarjev za vsakega westmana —? Ali imate toliko denarja, mylord, da mislite doživljajev in westmane takó drago plačevati?«

»Imam, kolikor potrebujem sproti.

Velja?«

»Velja!

Ampak kedaj pa mislite plačati? Kar sproti? Saj menda ne nosite kar celo premoženje v žepu —?«

»Denar dobita v San Franciscu.«

»Dobro!«

Podali so si roke.

In spet je segel Anglež za hrbot, porinil debelo torbo pred sebe, jo odpril in izvlekel zvezek.

Vzel je v roko svinčnik, ju pogledoval in risal in jima črez nekaj minut pokaazl zvezek. Na eni strani je bila narisana glava grbca, na drugi pa dolgina-pesnika.

»In pod tile glavi,« je razlagal lord, »vama bom zapisoval v dobro, kar si zaslužita. Če se mi pripeti nesreča, vzemita zvezek s seboj v San Francisco pa ga pokažita v banki, ki vama jo napišem tule na prvi strani. Takoj in brez odloga vaju izplačajo.«

»Sijajna uredba, mylord!« je hvalil Humpy Bill.

Behold, stric —! Poglej si najini mrhi!«

Njuna konja sta strigla z ušesi in nemirno sukala glavi.

»Nekdo je v bližini —!« je tiše pravil grbavi. »Naša rolling prerija je nevarna! Če sediš kje na višini, te vidi sovražnik, če čepiš v dolinici, pa ga ne vidiš —.«

Stopil bom gori pa pogledal. Ti, stric, pa ostani pri konjih!«

Vstal je.

»Z vami bom stopil!« je dejal Anglež in tudi vstal.

Mali ga je pomilovalno pogledal.

»Čujte, rajši ostanite, sir! Pokvarili bi mi pečenko!«

»Pshaw —! Lord Castlepool ničesar ne pokvari!«

»Hm —! No, — pa pojrite! Saj vam ne morem braniti, bi me menda tudi ne ubogali —.«

Stopila sta po pobočju. Pod vrhom sta legla in se previdno plazila dalje.

Anglež je lezel poleg grbavca, občudovaje ga je gledal mali.

»Hm —! Niti slabo ni za začetek —! Tudi sam ne znam bolje!«

Prilezla sta na vrh, obležala in se razgledovala.

»Ali vidite tamle na sosednji višini tistega človeka, lord?« je vprašal Humpy.

»Yes! Indijanec je, kajne?«

»Da! Dobre oči imate! Če bi —.

Škoda —! Takle daljnogled je lepa iznajdba, le imeti ga mora človek —.« je pravil in pogledal lorda.

»Well —! Pojdem po njega.«

»Da! Prinesite ga, da si pogledava rdečkarjev obraz.«

Spustil se je v dolino.

Grbavi westman pa je opazoval Indijanca.

»Sovražnika pričakuje —,« je godel sam pri sebi.

»Od vzhoda —. Sicer bi se ne skrival —.«

Lorda je prinesel daljnogled, ga izvlekel iz tuljave in ga dal malemu. Naravnal je steklo, pogledal, jadrno odložil daljnogled, skočil na noge, vzravnal, kar se je dalo, svoje drobno postavico, djal dlani na usta in zaklical, da je odmevalo po preriji:

»Menaka šeha — Menaka šeha —! Naj pride moj brat k svojemu belemu prijatelju!«

Indijanec je šinil okoli, kot da je trešilo poleg njega, pogledal pa se spustil po pobočju in izginil v dolinici.

Humpy Bill je spet sédel.

»Mylord,« je dejal, »pripravite se! Prvih petdeset dolarjev boste nama zapisali na tekoči račun!«

»Doživljaj —?«

»Verjetno!«

»S tistim rdečkarjem?«

»Z njim ne. Pač pa z njegovimi sovražniki.«

»Sovražniki so za njim?«

»Gotovo. Sicer bi ne prežal in se ne skrival.«

»Kdo je tisti rdečkar? Vaš prijatelj?«

»Da. Poglavar je celo.«

»Katerega rodu?«

»Rodu Osagov, ki jih pa vi seveda ne poznate niti po imenu ne! Izvrsten dečko! Kadila sva z njim pipo miru in pobratimstva, stric Gunstick namreč in jaz. V nevarnosti je najbrž, pomagati mu morava!«

»Well —! Pipa miru —! Rdeči brat —! Plačam petdeset dolarjev, če smem kaditi tudi jaz pipo miru z njim!«

Humpy Bill je odkimal.

»Take reči se ne dajo plačati! Zaslužiti si mora takó odlikovanje! Dobro solnce ne mara dolarjev!«

»Well —! Si bom zaslужil!«

Upajmo, da pride kar moč mnogo sovražnikov za njim!«

»Nikar ne kličite vraga! Take želje so nevarne, le pretade se vam uresničijo!«

Stopiva v dolino! Stric bo gledal —! Čudil se bo, pa tudi vesel bo poglavljaj. Dobri prijatelji smo si.«

»Kako mu je ime, ste rekli?«

»V jeziku Osagov mu pravijo Menaka šeha, Dobro solnce ali pa tudi Veliko solnce. Pogumen, izkušen bojevnik je.«

»Sovraži bele?«

»Ne. V prijateljstvu živi z njimi, čeprav spadajo Osagi k plemenu Dakota-Siouxov, ki se še niso spriznili z vzhodom. Pa o tem seveda vi ničesar ne razumete!«

Stric Gunstick je stal poleg konj štorasto in okorno, s široko razprtimi rokami, prav kot da je na gledališčem odru. Čul je pogovor in se pripravil, da dostenjanstveno sprejme rdečega prijatelja. Konji so zahrzkali in poglavar je zavil okoli griča.

Štefan Island

je zadel na obali Nove Zelandije na golazen, ki ima 3 oči, je podobna kuščarju in je 50 centimetrov dolga.

Najsrečnejši kraj na Angleškem

je mesto High-Wycombe, ker se ponaša z najnižjim stanjem umrljivosti. Mesto šteje nad 70 tisoč prebivalcev in med temi je samo 500 brezposelnih.

V Pikingu na Kitajskem

znaša povprečna temperatura v zimi 4 stopinje in poleti 25 stopinj toplotne. V mestu Kanton na Kitajskem je največja toplotna stopnja 34 in najnižja mrzlotna 15.

Najbolj cvetoči kraj v Mehiki,

je bilo v dobi, ko so si osvojili Mehiko Španci, mesto Cholula, katerega je imenoval španski zmagovalec Cortez Clurultecal. Za obzidjem mesta je bilo 400 svetih in 20 tisoč hiš.

V španski prestolici v Mažridu

se vse pritožuje zaradi beraške nadloge. Da bi zmanjšala število beračev, se poslužuje španska policija prav čudnega in izrednega sredstva. Arétrira namreč vsakega, kateri da beraru kako miločino!

Pri prometnih nesrečah

odpade 50 odstotkov žrtev na peče.

Dvakrat na leto 12.000 kilometrov.

Lastovka ali štoklja preletita vsako leto tja in nazaj več tisoč kilometrov. Najdaljše razdalje preletijo letno ptice selivke iz severne Azije in Amerike. Takozvani dežni piščaki preleti vsako leto dvakrat 12.000 km. Pot njegova gre od Berinove morske ceste ob azijski obali do Avstralije in Nove Zelandije. Ptice selivke letijo brez karte, navadno v noči in jim kaže sigurno pot od Stvarnika podarjeni nagon.

8letni Anglež Viljem Belcher

je igral pred kratkim 16 paritj šaha s članji svojega šahovskega kluba.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Grem za hlapca h konjem ali k živini s 1. oktobrom. Naslov v upravi lista. 975

Iščem vajenca za sedlarsko in tapetniško obrt, prednost ima, kateri se je že učil. Alojz Laznik, sedlar, tapetnik in ličar, Slov. Bistrica.

Pozor! Dobra stalna služba za 1 hlapca k goveji živadi, nad 40 let star, trezen in marljiv, nastop službe s 15. oktobrom t. l., v poštov pride le oseba z letnimi spričevali. Plača po dogovoru. Ivan Baumgartner, trgovec in posestnik, Sv. Marjeta ob Pesnicah. 986

Razumnega majerja za večje posestvo z več močmi iščem za Kranjsko. Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 984

Čevljarski pomočnik se sprejme na deželo. Dobra moč. Cvetko, Velika Nedelja. 991

Pošteno kmečko dekle, starejše, išče službe k dobrim mali držini. Naslov v upravi lista 990

Sprejme se majer. Ivan Ločičnik, Maribor, Koroška cesta 106. 998

Išče se hlapec za župnišče na Príhovi, pošta Slovenske Konjice. 1001

Sedarska pomočnika Ivan Požgaj, Plešivica, Jastrebarsko. 1000

POSESTVA:

Kupim posestvo, hišo v Ptiju ali okolici, plačam 60.000 Din s knjižico Kmečke hraničnice in posojilnice v Ptiju, nekaj tudi v gotovini. Ponudbe na upravo lista pod »Posestvo za knjižico«. 977

Lepo posestivo 8 oralov se proda. Naslov v upravi lista. 985

Prodam 3 orale travnika v Gačniku. Rojko, Jarenina 34. 982

Hiša se proda s posetvom, Kaniža 22, 3 in pol oral, tik glavie ceste, 5 minut od postaje Cirknica. Cena 44.000 Din. 996

Malo posestvo se proda, Devica Mariza v Brezju št. 107 pri Mariboru. 997

RAZNO.

Sede vseh vrst proda po najnižji ceni Pavel Ledinek, sodar, Maribor, Gozdna 6. 959

Krojaški šivalni stroj se poceni proda. Nova vas pri Mariboru, Spodnja Radvanska cesta 36. 976

Lepo orehovo spalnico, kompletno, in mnogo drugega različnega dobro ohranjenega po hištu poceni na prodaj. Vpraša se od 3. do 4. ure popoldne v Celju, Cankarjeva ulica 9, I. nadstropje, devo. 1002

Šivilje in krojači. Prodam dobro ohranjen Singer šivalni stroj. Natančneje: Skušek Franjo, Maribor, Krekova ulica 14. 958

Močna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 Din. Dneva na razpošiljalcev. Drogerija Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 965

Prostovoljna gasilska četa v Hajdini razpisuje delo nove sušilnice za cevi. Interesenti naj stavijo svoje ponudbe z načrti do dne oktobra t. l. Prostovoljni gasilski četi v Hajdini pri Ptiju. 993

Grozdni sok

(mošt)

si lahko vsakdo na najenostavnnejši način trajno ohrani s konzervirajočim popolnoma neškodljivim sredstvom

Nipakombinom

cigar uporaba je dovoljena od Min. za soc. pol. in nar. zdr., rešeno s 25. februarja t. l. Sbr. 5617.

Natančnejša pojasnila daje:

Radiosan, Zagreb

Dukljaninova ulica 1

Glavno skladislo za Jugoslavijo. 995

OGLASI

v „Slov. gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

Vinski sodi razne velikosti, novi in stari, se dobijo po ugodni ceni pri sodarju Josipu Ramšak, Maribor, Meljska cesta 10. 983

Odpadke železa, kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po najvišjih dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 867

Sode dobite najceneje pri sodarju Repič Franu v Ljubljani, Trnovo. — Sprejmejo se dobri pomočniki. 979

Nova Starinarna v Mariboru, Koroška cesta 3 ima zopet na zalogi večje ostanke žameta, ostanke flanele, cajga, bele, črne in rožaste svile, belega platna, srajce, moške in ženske hlače vseh velikosti, klot, slamnjace, volneno blago, ostanke za moške obleke, manjši ostanki žameta m 6 Din, ostanki barhenta, obleke za dečke in deklice kakor tudi čevlje in nogavice vseh velikosti. Pri nakupu za 100 Din dva nova žepna robca. Spalnica trdi les 900 Din, postelje, omare, mize, predalnik z nastavkom 100 Din, lepo stoli po 30 Din. 998

Pozor: Cvirnbarhenti 8 Din, flaneli 5 Din meter, štofi moderni od 30 Din naprej, zimske perilo po neverjetno nizki ceni, sviterji najmodernejši, svilene rute od 25 Din naprej. Podplati dobrati 11 Din par. Vse dobite pri: Meško Ivanu, Sv. Bolfenk v Slov. gor. 987

Razne ostanke

od Din 5. — naprej, izgotovljene obleke in zimske suknje za moške in fante, ženske plašče ter veliko izbiro najnovnejšega zimskega blaga v veletrgovini. 994

Anton Macun
Maribor, Gosposka ulica 10

Sprejmem kot plačilo tudi hranične knjižnice Spodnjestajerske ljudske posojilnice.

Veselje

je v vsej rodbini, ko prinese poštar paket od tvrdke

Trgovski dom

Stermecki

tovarna perila in oblek
Celje št. 24

Da pa lahko naročite po svojem okusu, zahvaljujte tako najmodernejše vzorce svile, barhenta, delena, tiskan in raznih drugih modernih tkanin za ženske, dekliske in otroške obleke, katere prejmete brezplačno. Cene z opet zelo znizane, a izbira je velikanska!

Cirilova knjigarna

v Mariboru

nudi naslednja dela:

Jug: **Praktični čebelar**, broš. 40 D
Kalinšek: **Slovenska kuvarica**,

nova izdaja v platno vez. 160 D
Humek: **Sadje v gospodinjstvu**, broš. 40 Din

M. Elizabeta: **Slava sveti Hostiji**, broš. 15 Din

Dr. Mihael Opeka: **Iz mojih rimskih let**, broš. 45 Din

Cvetje iz domačih in tujih logov; zvezek 6 Matija Čop: Izbrano delo, priredil dr. Avgust Zirjec, broš. 12 Din, v platno vez. 20 Din

Dr. Malka Šimec: **Zdravstveni navesti za hišo in dom**, broš. 20 D, v platno vez. 24 Din.

Dr. Kugy: **Julijanske Alpe v slikah**, v platno vez. 140 Din.

Fischer: **Delomiti** v slikah, v platno vez. 68 Din

Fischer: **Grossglockner** v slikah, v platno vez. 68 Din

Guido Rey: **Materhorn** v slikah, v platno vez. 68 Din.

V Mariboru

kupite sedaj najceneje razno manufakturno blago za jesen in zimo, pletenene jopice, vestje, perilo za ženske in moške, predpasnike, robce, vse vrste nogavic itd. v

manufakturni trgovini

Mirko Feldin

sedaj na Aleksandrovi cesti štev. 13, blizu kolodvora.

V Celju v manufakturji Franc Dobovičnik kupite po ceni:

4 m molina za Din 14.—, 4 m belega platna Din 20.—, 4 m oksforda Din 20.—, 4 m kambrške Din 20.—, 4 m cvirnatega blaga za obleke Din 24.—, 4 m poldeleha za obleke Din 24.—, 4 m kariranega cvirnbarhenda za obleke Din 30.—, 4 m flanele za perilo Din 22.—, 4 m sukna za moške obleke Din 52.—. Flanelaste odeje od Din 20.— naprej, koutri (šivane odeje) iz lastne tovarne od Din 75.— naprej, moške spodnje hlače od Din 10.— naprej, moške srajce od Din 15.— naprej. — Vse perilo iz lastne tovarne! — Na zalogi: Volneno blago do najfinjejših vrst. Velika zaloga svile za obleke. Nad 800 vzorcev moškega suknja do najfinjejših vrst. Vse vrste blaga za posteljnino. Res ugoden nakup Vam nudi tvrdka

Franc Dobovičnik,⁶⁴⁰ Celje, Gosposka ulica št.15

Kdor v »Slovenskem gospodarju« oglašuje, uspeha gotovo se raduje!

Knjižnica »Slov. gospodarja«.

1. Zemljiska knjiga, 5 Din.
  2. Kako si sam izračunam davek, 4 Din.
  3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji, 5 Din.
  4. Predpis: o cestah in prometu, 14 Din.
  5. Zakon o vojivtah narodnih poslanec, 8 Din.
  6. O bolnišnicah in bolniških pristojb., 5 Din.
- Naročniki »Slovenskega gospodarja« plačajo samo polovico!

Moško sukno po 14 Din
v TRPINOVEM BAZARU.

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor**

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti najugodnejšemu obrestovanju. **Najbolj varna** naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E
S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I
V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I 167. v L J U B L J A N I

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vлага, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.